

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
SZÉNYI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:

BRÁUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).

Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Rien de changé...

Budapest, január 4.

(v.) A Bourbonoknak nemcsak maguknak nincs szerencséjük, hanem kárhözattal sujtanak mindenkit, aki hozzájuk nyúl. Ime nálunk hozzányúltak Artois grófnak egy mondatához, s tüstént baj lett belőle. Szerencsére a dicsősült Artois nagyon jelentéktelen Bourbon-ivadék volt s az egész malőr, ami rajta megesezt, annyi volt mindössze, hogy elkergették. Így hát bajt okozhatott ugyan az ő szálló igéje, de nem tulságosan komolyat. Az isteni gondviselésnek adjunk hálát, hogy újjevi szónokaink nem idézték valamely más, nagyobb kaliberű Bourbonnak a mondatát, például a szegény XVI. Lajosét, akit lefejeztek. Ha történetesen *ebből* citálnak, nyilván katasztrófa zúdul reánk. Aránylag jól jártunk tehát mi is, amint jól járt aránylag Artois, akit nem fejeztek le, hanem csak elkergették.

Rien de changé — e fatális szavak tagadhatatlanul némi kavardást okoztak a szabadelvű pártban. Mi úgy találjuk, hogy annyi igazság van az idézet alkalmazásában is, amennyi volt ezelőtt nyolcvan esztendővel az eredeti kijelentésben. Dehogy nem változott meg semmi az nap, amikor ez a végzetes mondat Artois ajkán felhangzott. Maga Artois, aki előbb száműzöttként kóborolt a világban, X. Károly néven Franciaország trónját foglalta el azon a napon. Változásnak ez elég jelentékeny volt. De Franciaország is nagyon nagyot változott ám. Mert az a trón, amelyet új ura örök időkre restaurálnak vélt, akkor már annyira alá volt aknázva, hogy nemsokára össze kellett dőlnie. Mikor a *rien de changé* elröppent az új király ajkáról, akkor már szervezkedett a júliusi forradalom, amely

az ötletes királyt s vele együtt az egész Bourbon-házat Franciaországból örökre kiröpitette. Jóízűt mondott tehát Artois, de olyat, ami nem vált be sehogysem. Az Artois mondatának a mi viszonyainkra való alkalmazása is épp ilyen gyöngye lábón áll. Ötletnek amilyen finom, igazságnak épp annyira roskatag.

Igaznak annyi igaz csak, hogy a politika *iránya* nem módosult. De módosult a politikai módszer s ennek a révén gyökeresen megváltoztak a közviszonyok. Széll Kálmán kormányra jutása előtt a parlamentben valóságos ciklonai dultak a politikai szenvedélyeknek; ma méltóságos nyugalom uralkodik a képviselőházban. Akkor az alkotmányos élet folytonossága meg volt szakítva s a közjogi egyensúly fel volt durva; ma az alkotmányos szervezet zavartalanul működik és szinte megátaladhatatlannak érzi a közvélemény a közjogi egyensúly szilárdságát. Akkor az országban a párturalom könnyörtelen terrorizmusa kegyetlenkedett; ma a nemzet a kormányzat feltétlen igazságszeretét s hajthatatlan törvényességét élvezi és magasztalja.

Tegye bárki kezét a szívére s így mondja meg: különbség-e mindez, igen vagy nem? Ugy hiszszük, ha egyéb nem, hát a jó izlés tiltja e gyökeres változásoknak a tagadását. Ám, ha tagadni mernék mégis, hiába tagadnák. Ennek az országnak tizenhét millió lakosa között akad süket is, vak is, buta is. De a többség lát, hall és gondolkodik. A látó, halló és gondolkodó többség alkotja a közvéleményt. A közvélemény pedig érzi, tapasztalja és tudja, hogy semmi sincs úgy, mint azelőtt volt, hogy a kormányzat módszere az egész vonalon — a miniszterektől kezdve le az utolsó kisbíróig — nagyon alaposan módosult.

De megváltozott maga a szabadelvű párt

pszichológiája is, amit a következő példával kívánunk bizonyítani. Bánffy alatt is történt külső aggregációból eredő csatlakozás a szabadelvű pártéhoz: az 1896-iki választások után tömegesen belépett az egyházpolitikai ellenzéknek pártönkivüli csoportja. S az 1897-iki újjevi tisztelgéskor a párt szónoka, nem mondjuk, hogy nem *merete*, de a történelmi tény mutatja, hogy nem akarta az egész helyzet változatlanságát s ezzel kapcsolatosan azt hangsúlyozni, hogy maradt minden a régiekben s a párt mindössze néhány taggal szaporodott. Pedig akkor az ilyesmi inkább elcsúszott volna, mint most. Mert akkor a pártönkivüliek a *saját bukásuk* után csatlakoztak a Bánffy-kabinet *régi* programjához, holott most a volt nemzeti párt a *Bánffy bukása után* szegődött a Széll Kálmán új programjához. De mi nem erről a különbségről akarunk beszélni, hanem csupán arról a másíkról, hogy mostanában a pártfegyelem, amely akkor durva kézzel elfojtott minden szubjektivitást, lojális és szelíd módon kezeltek. Ami szintén azt bizonyítja, hogy nagyot változott a világ két év óta.

Ez a gyökeres és általános változás sem el nem disputálható, sem jelentőségében nem csökkenthető. Épp ezért nem hiszszük, hogy szükség volna arra, amit némelyek az Artois szavainak idézése által okozott sérelemmel szemben elégtételül kívánnak. A kívánság az, mondassék ki a szabadelvű párt legközelebbi értekezletén, hogy de igenis nagy változásokon ment keresztül a közélet s a párt két esztendő óta. Ez a manifesztáció legalább is fölösleges volna. Hogy mi változott és milyen mértékben, azt világosan érzi és pontosan tudja az egész nemzet. Párthatározattal köz tudomásu dolgot kimondatni igazán fölösleges volna. Ezenkívül az ajánlott kijelentés nem

TARCA.

A párisi asszony.

(Premiére a Nemzeti Színházban.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Abrányi Emil.*

Vannak szomorú vigjátékok? Vannak. Molière vigjátékai közül kettő, három határozottan szomorú. Csaknem szivettépő. *Dandin Györgynél* kétségesejtőbb, deprimálabb komédiát nem ismernek. *Dandin Györgyöt* előttem gyöttrik, előttem szelgattják széjjel. Szomjazó szája ba ceetes spongyát nyomnak, vérvő seibebe vitriolt öntenek, szeges korbáccsal ostorozzák a hátát. És mint egy bolond, vérengző papagály refrain-je, minduntalan ez a gunyos, rikácsoló mondat zümög a fulánkben: *Tu l'as voulu, George Dandin! Tu l'as voulu, George Dandin!*

A *Mizantrop* is szomorú vigjáték. Alceste úgy megveti a szivtelen, kacér nőt és mégis egy szivtelen, kacér teremés hálóójában evickél; úgy megveti a piperés udvari bikficeket, a kutba kőpdős kis marquis urakat és mégis ezek a hitvány lézengők gyözik le annál a bájos kitanultnál, annál a gyönyörűsége Celimene-nél, akit annyira imád! Hol kell itt kacagni, kérdezzük magunktól, miközben Alceste panaszos kifakadásait hallgatjuk és könnyek akarnak kipotyogni a szemünkől.

A *Parisienne*, a Nemzeti Színház ma bemutatott *Párisi asszony*-a szintén szomorú vigjáték. A hűtlenség, a hazugság, a csalás mindig szomorú. Annál szomorubb, mennél több szellemet pazarol a szerző arra, hogy ezekből vigjátéki helyzeteket faragjon; hogy mulattató modorban tárgyalja ezeket a visszataszító motívumokat.

A darab kezdete frappans. Lafont ur heves szemrehányással illeti Klotild asszonyt, aki levelet dugdos előle. Lafont féltékeny. Kveteli Klotildtól: mutassa meg a levelet és mondja el, hol járt, honnan jött? Prédikál az asszonynak. Morált és *becsületet* prédikál. „Te csak úgy lehetsz becsületes asszony, ha irántam való hűségedet kifogástalanul megőrzöd!” Mondja Lafont ur. És a néző szentül hiszi, hogy ez a Lafont ur és a férj, aki féltékeny a maga és a felesége becsületére; aki hűséget, tisztességet követel a törvényes feleségétől. Ekkor belép Du Mesnil ur és a veszekedő pár szótzalad. Miért? Mert a Klotild asszonyság férje nem Lafont, hanem Du Mesnil. A néző esáladott Lafont urban. Lafont nem a férj, hanem a szerető...

Első meglepetésünkben valami mosoly-féle ül ki az areunkra. De nem mulatunk szivből, igazán. Az asszony mindjárt az első jelenetben kettős csalással lép elénk. Nemesak az urát esalta meg, hanem a szeretőjét is. Férjét talán sohasem szerette, azért szegte meg az oltárnál tett fogadalmát. De Lafont karjaiba a szerelem vitte. Ha nem tudott hű maradni a tisztességes férjhez, legalább maradt volna hű a tisztességes szeretőhöz. Klotild asszony mind a kettőt megesalja. Mi okból? Mert *unja* őket. Tisztán ezért. Mind a kettő ragaszkodik hozzá, mind a kettő naiv, becsületes, hűséges férfiú és ez Klotild asszonyra nézve kiállhatatlan. Illuziónk további kárára még azt is megtudjuk, hogy ennek a nőnek *gyermekai* vannak. Az apróságok testén elrongyolódik a ruha és nincs, aki foltot varrjon rá, mert a mama új szeretőket fogdosni kétes hírű barátokhoz szaladgál. Be kell vallanom a gyöngémek, hogy én nem tudok mulatozni az ilyen asszonyok viselt dolgain.

Pedig mulatnunk kell, mert itt vigjátékkal állunk szemben. A szerző azt akarja, hogy mulassunk. Mi ebben a mulatságos? Az, hogy a férj nyugodt és a szerető féltékenyen dühöng.

Az, hogy a szerető átveszi a férj szerepét és *jóval* követel. Hűséget kíván attól, akit esküsző hűtelenség vitt a karjaiba; őszinteséget kíván attól, akihez csalással jutott s aki folytonoson esal, hogy az övé lehessen; tulajdonának akarja tekinteni azt, aki a másé. Kveteli pedig mindezt rátartó, önző, zaklató mohósággal és ezzel esőkenti azt az erotikus tartalmat, megsemmisíti azt a charme-ot, a mi az ilyen titkos, törvénytelen szerelemnek ingert, édességet ad. A mint a szerető a férj ábrázatát veszi föl, magára veszi a férjét terhelő ódiomot is: kiállhatatlanná válik az asszony szemében, aki éppen azért vált a kedvesévé, mert *kedvesebbnek* találta az uránál; éppen azért hajlott hozzá, mert törvényes férje oldalán a legitim lélekokat súlyosknak, gyötöröknek találta és a szerelemben szabadságot kerestett. Ez a követelés amorozó fátuma és büntetése. Az asszony élvezettel esalja meg, akár csak a törvényes urát és az első szeretőtől, aki nem szerető többé, hanem a férj második kiadása, menekül ahhoz a harmadikhoz, akinél kárpolitást keres a legitim férj és a férjé vált legitim szerető szekaturáért.

A lecke itt van és mulatnunk kellene rajta. A tanulság itt van és okulnunk kellene rajta: Nem szabad féltetni az asszonyt; nem szabad gyanakodni rá; bizni kell benne, föltétlenül, hártalanul; mert az asszony csak azt szereti, aki nem követeli, hogy szeresse; csak ahhoz hű, aki nem parancsolja rá a hűséget.

Köszönjük szépen a leckét, a tanulságot, de van egy megjegyzésünk. Du Mesnil, a férj, egy pillanattal sem gyanakodott Klotildra; nem volt féltékeny rá; hártalanul megbizott benne. Es Klotild mégis megesalta Lafont ural. Mi ebből a következés? Az, hogy a szellemes Henry *Bacque* tanulsága csak fél-tanulság: a szeretők okulhatnak belőle, de a férjek nem. Vagy pedig az, hogy Klotild közönséges cocotte-teremtés; könnyelmű, léha, romlott személy, akinek véreben van a csalás.

reparálna a hibát, hanem *ismételni*. A volt nemzeti párt tagjainak önértetét bántja az a kijelentés, hogy *semmi sem* változott. Ha már most elégtételül az ellenkező kijelentés jönne, tudniillik az, hogy *sok minden* megváltozott, akkor ez a többség másik és nagyobb részének önértetét sértené. Egy sérelem helyett *kettőt* csinálni, még pedig úgy, hogy a második *terjedelmre* nézve nagyobb legyen: az elégtételnek ezt a módját mi nem tarthatjuk ajánlatosnak. Végre is *egy* párt van immár a régi többség s a volt nemzeti párt. Minden seb, ami a pártot esik, sebe az *egész* pártnak. *Két* seb pedig jobban jár *egy* sebnél. Ez az egyszerű igazság — úgy hiszszük — megtámadhatatlan.

Minden jel arra vall, hogy a bajt félreértés okozta. Ennek a *hiteles kiderítése a fődolog*. Ha meg lesz állapítható az, amit Falk Miksa párhüség és lojalitása amugy is valószínű tesz, hogy az újví szónoknak nem volt szándékában a volt nemzeti párt jogosult önértetének a csorbítása s a többséghez szegődött új tagok politikai értékének és következettségének a kétségbevonása, akkor az ügy bátran tekinthető elintézettnak s akkor napirendre lehet és kell térni az egész dolog felett. Akik a szabadelvűpártot meg akarják óvni a széltrepedéstől, akik a párt egységéhez fűződő nagy érdeket nem rendelik alá a maguk bármennyire jogosult érzékenységének, azok nem fognak olyan elégtételt követelni, amely a bajt nemhogy csökkentené, hanem még kiszélesíti. Bizunk benne, hogy az incidens nemsokára közmegelegedésre fog lezárulni.

BELFÖLD.

Széll Kálmán nyelvrendelete. Egy félhivatalos lap tudósít ma egész terjedelmében közli *Széll Kálmán* miniszterelnöknek, mint belügyminiszternek azt a rendeletét, amelyben meghatározza, hogy a rendőrhatalóságok a külföldi hasonló hatóságokkal milyen nyelven érintkezzenek. A rendelet hiteles szövege szerint a miniszter megtagadja, hogy a rendőrhatalóságok megkereséseikben vagy a megkeresett hatóság hivatalos nyelvét, vagy ha abban a nyelvben nem járatosak, a francia nyelvet használják. Konstatáljuk, hogy a minisz-

terelnök rendelete nem megy el odáig, ameddig mi szeretnénk volna. Konstatáljuk azonban, hogy a rendelet ebben az alakjában is megengedi, hogy amelyik rendőrhatalóság nem tud németül, a *németnyelvű* hatóságokkal is franciául levelezzen. És *reméljük*, hogy a magyar rendőrhatalóságok legnagyobb része *nem fog németül tudni*.

A miniszterelnök Bécsben. A miniszterelnök holnap este Bécsbe megy. Ennek az utazásnak nincs politikai célja, hanem a szokásos újévi gratulációk megtételére van szánva.

Az újévi köszöntő ügye. A szabadelvű pártkörben még ma is meglehetősen élénk beszélgetés tárgya volt *Falk* Miksa újévi beszéde. Annak az izgatottságnak azonban, amelyre egyes hírlapi tudósításokból következtetni lehetne, nyoma sincs és biztosra vehető, hogy az a félreértés is, amelyet a beszédnek egyik-másik passzusa okozott, teljesen el fog oszolni s a félreértés nyomán támadt kedvetlenség is, amely már most is szűnőfélben van, teljesen meg fog szűnni. Gróf *Apponyi* Albertnek Budapestre való jövelele tényleg ezzel az ügygel volt kapcsolatban és hozzá is járult az ellentétek elsimitásához. Gróf *Apponyi* mindjárt megérkezése után értekezett a miniszterelnökkel, s a szabadelvű-párt több előkelő tagjával és ez értekezések rendjén megtalálták azt a megoldást, amely szerint egy a volt nemzeti pártiak önértete, mint a szabadelvű-párt egysége teljesen érintetlenül kerül ki ebből az ügyből. Gróf *Apponyi* kezdetül fogva erre törekedett és holnap azzal a megnyugvással térhet vissza *Eberhardra*, hogy ez sikerült is. Az elintézésre a képviselőház összehívásának előestéjére, *14-ikére* már előzőleg egybehívott pártértekezlet fogja az alkalmat megadni. Ezen az értekezleten maga *Falk* Miksa fog elsőnek felszólalni és ki fogja fejteni, hogy szavaival sem a volt nemzeti pártot sérti, sem a fuzió erkölcsi értékét kicsinyíteni nem akarta. Ez értekezlet minden bizonytalanságot egészen el fogja oszlatni a nyugtalanságot, amely már most is csillapodott, főképpen *Falk* Miksa lapjának a beszédét értelmező közleményei következtében, s amely eddig sem volt olyan nagyfokú, amilyenek a sajtó egy része feltűntette.

Koadjutor a nyitrai püspök mellett. Egy bécsi könyvnyomtatás szerint *Bende* Imre nyitrai püspök mellé koadjutor kinevezése van tervbe véve. Az ősz főpap gróf *Batthyány* kanonokot ajánlotta is e mellé-

ságra, de *Wlassics* miniszter nem hajlandó ezt a kinevezést fölterjeszteni.

Ostoba rágalom. Egy estilap ma *Grassmann* J. aláírással ellátott öszférfihetlenségi bejelentést közöl, amelyet állítólag a miniszterelnök ellen nyújtottak be a képviselőház elnökehez. Konstatáljuk, hogy ma délig semmiféle öszférfihetlenségi bejelentés nem érkezett a Ház elnöke irodájába. Az állítólagos bejelentésre nézve, amely szemenszedett, ostoba rágalmakat tartalmaz, a következő átfogatot kaptuk:

Egy estilap öszférfihetlenségi bejelentést közöl *Széll* Kálmán miniszterelnök ur ellen, melyre nézve egy a Jelzáloghitelbank, valamint a Leszámitoló- és Pénzváltóbank igazgatója ezennel kijelenti, hogy ezen öszférfihetlenségi bejelentésben foglaltak elejétől végig merőben valótlanok.

A miniszterelnök ur, ki ezen két intézet élén közel husz évig állott, miniszterelnökké történt kinevezése óta sem a Jelzáloghitelbanktól sem a Leszámitoló- és Pénzváltó banktól semminemű fizetést vagy tantiémet nem huzott és nem huz, ugyanakkor ügyeit és viszonyait a nevezett intézetekkel szemben teljesen lebonyolította s jelenleg az intézetekkel semmi összeköttetésben nem áll. — Az általa elfoglalt elnöki állás is úgy az egyik, mint a másik intézetnél be van töltve s így a bejelentésben foglaltak rosszakaratu káromlányok.

Beck Nándor, s. k.

a Jelzáloghitelbank elnöke.

Beck Miksa, s. k.

a Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank elnöke.

A katonai lakásbér a városokban. A katonai beszállásolási törvények alapján a magyar királyi honvédelmi miniszter által az illető miniszterekkel egyetértéssel megállapított új katonai lakbér szabás 1901. évi január 1-jén életbe lépett. Ezzel kapcsolatban s az 1893. évi IV. törvényekben adott felhatalmazás alapján a minisztertanács a pénzügyminiszter előterjesztésére kimondotta, hogy jelenleg a II. polgári lakpénzszabályba tartozó Arad, Brassó, Győr, Maros-Vásárhely, Nagy-Szeben, Pécs, Pozsony, Sopron, Szabadka, Szekes-Pehervár, Szolnok Szombathely és Újvidék városok, valamint a III. polgári lakpénzszabályba tartozó Beszterce, Deés, Déva, Eger, Érsekújvár, Gyöngyös, Gyulafehérvár, Igló, Léva, Lőcse, Munkács, Nagy-Kikinda, Pápa, Rimaszombat, Szamosújvár, Szászváros, Székely-Udvarhely, Vác, Zala-Egerszeg, Belovár és Petrinja városok és Balassa-Garmat, Békéscsaba, Csáktornya, Keszthely, Rózsashegy és Vukovár községek jelenlegi lakpénzszabályukban maradnak. Az azokban állomásozó polgári állami tisztviselők lakáspénzei tehát változást nem szenvednek.

Es Klotild valóságos ilyen. Mert ha nem volna ilyen: nem esalná meg a férjét a szeretőjével és nem esalná meg a szeretőjét a — második szeretőjével. Nem, igazán nem mulatságos az ilyen asszony, aki három felvonáson keresztül esal és hazudik, hazudik és esal. Való, hogy mindezt párisi gráciával cselekszi; cinizmus a tele van szellemmel; arcátlanúsága pikáns. De gazdag pipéréjéből kiesap az erkölcsi rothadás szaga. Illetszerrel végigloccsolt kadávert látok magam előtt.

Nem mulatok a férjén, aki feltétlenül megbizik Klotildban és akit Klotild mégis megcsal. Nem mulatok Lafont uron, akit Klotild megcsal Simpson urért és nem mulatok Simpson uron, akit Klotild öt hónap mulva megint föleserül Lafont urral, azzal a motiválással, hogy „*mi asszonyok gyöngéd vagyunk azokkal szemben, akik tetszenek nekünk, de mégis mindig visszatérünk ahhoz, aki szeretet bennünket!*” Nem mulatok a Klotild asszony nevelten gyermekeiben, akik rongyosan futkosnak a színtalpak közt.

Nem mulatok még azon az irodalomtörténeti kuriózumon sem, hogy *Lafont*, az arrogáns, megcsalt szerető, elődje a *Vályuk el Adhemárjának*. *Henry Beegue* megelőzhetette *Sardout*, de a *Vályuk el Adhemárja* mulatságosabb *Lafont*-nál. És a *Dionorcs* mint darab, mint vígjáték, sokkal érdekesebb, mozgalmasabb, mulattatóbb a *Parisienne*-nél.

Cyprienne nem a buktó, léha, házasságtörő asszony, hanem a temperamentumos, naiv, bájos menyecske, aki a szerelmet a házasságban keresi és szívesen megmarad a férje oldalán, amikor *Des Prunelles* részéről gyöngéd előzékenységet tapasztal. Mennyivel kedvesebb ez a játék! Itt igazán vidáman nevelhetünk, mert bűnnek, bukásnak nyoma sincs és a házastelek kibékülése a felsült *Adhemár* rovására pompás harmóniában oldja föl a szellemes bonyodalmat. A *Parisienne*-

ben a hazugság, a csalás, a szemérmelenség beszélget a vígjáték tónusán. De a tónus kárba vész. A bűn sivar levegőjében elfonnyad a vidámság virága. Nem nevelhetek azokon, akiket részint megvetek, részint sajnálok.

A darab címe határozottan a *párisi asszonyról* beszél. Nem egy párisi asszonyról van szó, hanem a párisi asszonyról. Ebből a Klotildból következtessünk tehát valamennyire? Olyan a párisi asszony, mint ez: hazug, csaló, perfid, aki bravurt csinál a szemérmelenségből? Aki szeretők után futkos, míg a gyermekeiről otthon lerongyolódik a ruha? A párisi asszony pszichológiáját írta meg *Henry Beegue* ebben a szomorú vígjátékban? Egy nagy darab élet, egy nagy darab igazság van itt három rövid felvonásá komprimálva? Hiteles bizonyítványt állított ki a szerző a párisi asszony erkölcséről? Engem a dolog szörnyen deprimál. De úgy kell lenni, hogy *Henry Beegue* igazat írt. Hiszen a *Parisienne*-t Párisban színpadhozták és a párisi asszonyok nem mentek neki a szerzőnek, hogy agyonüssék vagy kikorbácsolják Páris területéről.

Klotildnak egyetlen mentsége talán az, hogy a férje ügyefogyott, és ő, az életrevaló asszony, gondoskodik a karrierjéről? Talán ez a motívum vezette *Lafont* ur karjaiból a *Simpson* ur karjaiba, aki nagy befolyása révén csakugyan megszerezte *Du Mesnil*nek azt a bizonyos állást a pénzügyminisztériumban? Mentségnek ez is milyen utálatos! Tisztesseges asszony ilyen intervencióval nem mozdít elő karriéréket. De romba dől még ez a mentség is, ha arra gondolok, (ami a darab végén kiderül) hogy Klotild már akkor átengedte magát a hirbért *Simpson*né fiának, amikor *Du Mesnil* még csak előzogatott arra, hogy akadémius nagybátyja segítségével szeretné megkaparintni a zsiros állást. És ha ez a mentség nem is dőlne meg: mi menti azt, hogy a legnyitább

szemérmelenséggel köt viszonyt *Lafont*-tal, akitől nem várhat semmiféle hivatalt a jóságos *Du Mesnil* számára?

A darab egész cselekvése ebből áll: Klotild megunja *Lafont*-t és átengedi magát *Simpson* urnak. *Simpson* ur álláshoz segíti *Du Mesnil*-t, a férjét. Klotild öt hónap mulva fölfelezi, hogy *Simpson* ur egy kissé hideg gentleman és sokat beszél a puskáiról. Ezt még unalmasabbnak találja, mint *Lafont*-t, aki néha sirt, de legalább meleg volt. Öt hónap mulva visszatér *Lafont*-hoz, a kevésbé unalmas szeretőhöz és kibékül vele a férj jelenlétében, aki boldog, mint egy penzionált himszarvas valamelyik humánus nagy ur parkjában.

Klotild a férj fején keresztül megleckézetni javulást fogadó első szeretőjét:

— Bizalom, *Lafont* ur! Bizalom! Ez az egyetlen, amivel a férfi megnyerheti az asszonyt!

Es a boldog szarvas ráüti a pécsetét ünneppélyesen:

— Ez volt az én elvem is mindig, kedves barátóm!

A darab meséje minimális, nagyon sovány és az egész egy párisi specialitás. Ugy gondolom, hogy *Parisien* kívül a fölnek semmiféle pontján sem adható erősebb hatással.

Korrupció erkölcsök, könnyelmű asszonyok *Parisien* kívül is vannak, de a szerelmeskedésnek, a csalásnak olyan *virtúza*, mint ez a Klotild, *Parisien* kívül nincs sehol.

Kicsoda ez a Klotild? A párisi asszony. Tehát az a nő, a kiben báj, raffinement, cinizmus, ledérség, találékonyosság, önuralom egyesül. S aki utólrhetően gráciával tud *fecsegn* azon a dallamos, korrek, századok óta kiesíszolt nyelven, melynél finomabb nincs az összes európai nyelvek közt.

Az alak francia különlegességét, párisi spo-

A Budapesti Napló minden előfizetője biztosítva van balesethől eredő halál, vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

A flumi kérdés. A M-g flumi tudósítója azt adja hírül, hogy a reprezentanza megválasztása még e hó 20-ika és 28-ika között fog megtörténni. Az autonomista-párt közvetlenül a választások előtt nagy pártgyűlést tart és abban proklamálni fogja azt a programot, amely alapja lesz majd a kormány és a flumi konfliktus végleges rendezésének. Az újonnan megválasztandó podeszta e program alapján le fogja tenni azt az esküt, amelyet a magyar törvények értelmében tölve követelnék és amelyet *Mayländer* két-izben megtagadott.

KÜLFÖLD.

Az osztrák kormány rekonstruálása. Még nem zajlottak le az osztrák választások s máris híre jár, hogy az osztrák kormányt *Koerber* miniszterelnök rekonstruálni fogja. A lengyel *Słowo Polskie* elárulja, hogy kik azok a miniszterek, akik távozni fognak: *Bühm-Bawerk* pénzügyminiszter, *Boden* igazságügyi miniszter és *Giovannelli* földmívelési miniszter kerül a proskripciói táblára. *Koerber* miniszterelnök, a nevezett lap bécsi híre szerint, még a parlament megnyitása előtt tárgyalni fog a rekonstrukció dolgában a különböző pártok vezetőivel. Lehet, hogy ez a hír csak kortesfogás, amelynek azonban az ép most választó ötödik kuria aligha fog fölül.

Régensség Angliában. Angol udvari körökből kiszivárgott hírek szerint *Viktória* királynő egészsége rohamosan hanyatlal, úgy, hogy valószínűleg nemsokára régensségre lesz szükség, mert a királynő nem felelhet meg tovább uralkodói teendőinek. A királynőnek ugyan nincs akut jellegű betegsége, de az aggkorral járó gyengesége akkora s szellemi képességei annyira hanyatlanak, hogy még az egyszerűbb politikai kérdésekben sem képes eligazodni. A királynő, mint minden évben, úgy most is a Rivierára készül s lehet, hogy ezt az alkalmat használják fel a régensség felállítására. A régens, ugyane hírforrás szerint, a *walesi herceg* lesz.

A délafrikai szabadságharc.

Budapest, január 4.

A Fokföldön tényleg váltságossá lett az angolok helyzete, amit legjobban illusztrál az a tény, hogy a kikötővárosok táborában levő boer foglyokat sietve rakják hajókra, nehogy a folyvást szaporodó és egyre közeledő boer kommandók kiszabadítsák őket és így számban jelentékenyen gyarapodjanak. Az angolokra nézve másik aggasztó jel az, hogy a délafrikai vizekben levő

cialitását semmi sem illusztrálja jobban, mint Lafontnak ez a fölkiáltása:

— Hiszen még a politikai nézetek is megváltoztak!

Ime a francia asszony, akinek a kíváncsi, élénk szelleme minden iránt érdeklődik, még a politika iránt is, mely Párisban félig eselszövény, félig korrupció. Ezt a vonást éppen úgy megtaláljuk a királyok nagy maitresszeinél, mint a vásárcsarnokok kofáinál, a kik 1789-ben a forradalom fűrészi voltak. Az asszonyi befolyás ott settenkedik Mirabeau és Robespierre mögött és Bonaparte sohasem lesz tábornok, konzul, császár, ha Beauharnais Jozefin nem adja oda neki zsámolyul a saját testét.

Ilyen asszonyok nincsenek máshol a világon. Más országban az asszony a politikát a férjére bizza. Szerényen beéri a szépirodalommal, a színházzal, a familiáris pletykával. Párisban az asszony politikai hatalom. Boudoirjában miniszteriumok buknak és miniszteriumok születnek. A galans, érzéki, szoknya-imádó nemzetnek csak egy igazi szuverénje van: az asszony. És az asszony, az éles eszű, logikus, kitűnően számító párisi asszony gondoskodik róla, hogy uralkodó befolyását el ne veszítse.

Más nemzet asszonya, akinek a felfogása, nevelése egészen más, hogy élje magát belé a párisi asszony külön világába? És hogy csacsogja el még a bűnös dolgokat is könnyű, kedves gráciával, ha nem áll rendelkezésére a cause-rie nyelve, a francia nyelv? A párisi asszony teljes sikerrel nem játszhatja más, csak a párisi asszony.

Minden nemzetnek megvan a maga utánozhatalatlan, más népnél érthetetlen eredetisége. Ha én darabot írok a *Debreceni asszonyról* (Budapesti asszonyról, fájdalom, nem írhatnék darabot, mert itt egyelőre még csak bécsi imitációkról lehet szó) hiába fordítják francia nyelvre és hiába

adnak elő Párisban *La Debreceni* címmel: a debreceni asszonyt zamatos originalitása, savaborsa nélkül mutatná be a francia színész. Ezt a kis fejtegetést azért vetettem papírra, hogy megmagyarázzam: milyen feladatot vállalt *Lánczy* Ilka, amikor elszánta magát, hogy a párisi asszonyt a nemzeti színpadon bemutatassa nekünk.

A szerep magában véve is rendkívül nehéz, mert érdekes, szenzációs helyzetek, hatások csatának nem támogatják a színésznőt. Klotild mindig a színpadon van, de alig történik valami körülötte. A cselekvést szapora és folytonosan változó beszéddel, gesztussal, arcjárással pótolja, hogy az érdeklődés ébren maradjon.

Lánczy Ilka mindent megcsinált, a mire studium, becsnyár, ösztön és rutin képesít. Finoman, élénken beszélt, nem sokat huzott alá a szövegben elhíntett ötletekből, ügyesen surrant el a cinikus dolgok fölött, mozgásában szabad, fesz-telen volt és mégis decess. De a párisi asszony édes, gyors, könnyű, pikáns eszevegését magyar színésznő éppen úgy nem adhatja vissza, mint az olasz, az angol, a német. És mivel a teljes hatás másban nem lappanghat, mint ebben a finom, bájos feességben: nálunk a darab vesztett a kvalitásaiból. A beszéd varázsa nem kábított el bennünket. Láttuk a bűnös, szemérmelen, cinikus és visszataszító vonásokat. Éreztük, hogy a darab monoton, nem elég érdekes. És a felvonások után bágyadt taps jelezte a félsikert.

A többi szerepet (Klotildon kívül három van az egész darabban és egy kis szobaleány-szerep) *Vizvári, Császár, Dezzó* és *Boross* Ferike játszotta. *Császár* a hűg, rátartó gavallérokat kitűnően adja, de Lafont naiv, szerelmes ember, aki nincs meggyőződve a maga ellenállhatatlanságáról és aki sir, amikor rosszul bánnak vele. Ide olyan színész kívánánk, aki puhább, melegebb, érzékenyebb, mint a büszke és hódító Császár.

(A fokföldi panik.)

London, január 4.

A *Daily Mail*-nek jelentik Fokvárosból: A boer komandók előrenyomulása egyre fokozódó aggodalmat kelt. A Fokgyarmat keleti részén operáló boer komandók már csak négy napi járáásra vannak Fokvárostól, amelynek tudvalevőleg túlnyomóan hollandus lakossága van. Az angolok lázasan dolgoznak a város megerősítésén s a kikötőben levő hajókról az ágyukat partra szállították s a várost környező dombokra vitték, hogy a várost a boerok támadása ellen megvédelmezzék. A fokföldi angolok sürgősen követelik, hogy az egész gyarmaton kihirdessék a statáriumot. A boerok villámgyorsan nyomulnak előre s mindenütt magukhoz veszik a fegyverbíró hollandusokat.

Brüsszel, január 4.

Eddig kilenc boer komandó nyomult be a Fokföldre. A boerok a Fokvárostól Bloemfonteinig vívó vasutat egész hosszúságában megrongálták.

Fokváros, január 4.

A fokföldi hatóságok intézkedéseket tesznek, hogy minden eshetőségre készen legyenek. Készületeket tettek, hogy a foglyokat a greenpointi és simonstowni táborokból a hajókra szállítsák.

London, január 4.

Fokvárosból jelentik: A Fokföldre nyomuló boer komandók száma napról-napra szaporodik; alig mulik el nap, amelyen a határnak egyik vagy másik pontján újabb boer csapatok át ne lépneek angol területre. A határ mentén vannak ugyan angol csapatok, de a boerok ügyesen elkerülik őket s oly ponton lépnek át a Fokföldre, ahol az angolok legkevésbé várják. Eddig legalább 8000 boer lépett át angol területre s ha hozzávesszük azokat a hollandusokat, akik már eddig csatlakoztak a boerokhoz, úgy a Fokföldön operáló ellenséges haderő számát legalább 16-17000-re kell tenni. Igaz ugyan, hogy ez a haderő nagyon elforgásodott, de ez csak őregbíti a veszedelmet, mert alig mulik el nap, amelyen néhány száz hollandus a gyarmat legkülönbözőbb vidékein hozzájuk ne csatlakozzék. A boerok mindenütt arra fordítják legelső sorban

figyelmüket, hogy a vasutat megrongálják s a hosszú vasutvonalat, amelyeket az angolok szinte emberfölötti erőfeszítéssel helyreállítottak, a boerok betörése óta újra hasznavehetetlenek. A táviró is nagyon sok helyen meg van rongálva; így arról a vidékről, ahol *Knex* és *Maedonald* tábornok operál, már hetek óta nem lehet táviratozni s még Fokvárosban sem tudják, hogy *De Wet* csapattal mi történt. Ugy látszik azonban, hogy *De Wet* csak azt a célt tűzte ki maga elé, hogy az angol hadsereg zömét lekösse s ez alatt az apró boer komandóknak lehetővé tegye, hogy a Fokgyarmatba törjenek és a hollandus lakosságot föllátszák. A legújabb hírek szerint már ebben az esztendőben is három újabb boer komandó tört be a Fokföldre. Az egyik komandó Beesuanaföldön tüdön tünt föl s célja valószínűleg Griquatown és Kuruman. Mind a két várost erős angol csapat őrzi.

Fokváros, január 4.

A Fokföld nyugati részén betört boerokat ma Frasersburgba várták, de a várost az angolok szállták meg. A boer csapat most, úgy látszik, Milliston felé, Frasersburgtól északnyugatra tart. Néhány boer komandó fölbukkant Griqualandwestben. Hír szerint az angolok által megszállott Griquatown felé tartanak.

Köln, január 4.

Londonból jelentik a *Kölnische Zeitung*nak:

A Fokföldről legutóbb érkezett táviratok híre itt nagy lett az aggodalom, mert a felkelés leküzdésére szükséges lenne az állami alkalmazottak és a posta hivatalnokai közül minden második embert fegyverbe szólitani.

Lázasan toborozzák az önkénteseket, akiket Natálba és a Fokföldre fognak küldeni. Eddig 6500 jelentkező közül 5060 önkéntest vittek a haretérre.

(Önkéntesek toborzása.)

London, január 4.

Egész Angliában önkénteseket toboroznak, akiket a Fokföldre fognak küldeni. Minden nagyobb városban önálló önkéntes csapatot állítanak össze, amelyet sietve kitanítanak, hogy mielőbb hajókra szállíthassák.

Az esti lapok egy mai keletü fokvárosi táviratot közölnek, amely szerint Maggersfonteinél északra 80 mérföldnyire útközben folyik.

Melbourne, január 4.

Viktória-gyarmatban jelenleg embereket toboroznak egy új kontingens számára, amelyet a gyarmat Dél-Afrikába akar küldeni. Eddig 1000 jelentkező akad. Remélik, hogy január hó végéig 500 embert teljesen felszerelhetnek és ezek készen lehetnek az elutazásra. Dél-Ausztráliában 600, Új-Seelandban 2000 ember jelentkezett, Queenslandba pedig bármily számú csapatot is el tudnának küldeni.

(Kitchener tervei.)

London, január 4.

A reggeli lapok jelentik Pretóriából tegnapelőtti kelettel, hogy ott *békebizottság alakult*, amely a volksraad négy volt tagjából és *Kronje* tábornok testvéréből áll. A bizottság fel fogja világosítani a harcban álló boerokat a tényleges helyzetről, különösen Lord *Kitchener* szándékáról, nevezetesen arról, hogy a magukat megadó boer családokat minden vagyonukkal egyetemben katonai oltalom alatt külön kerületekben fogják elhelyezni. *Kitchener* személyesen közölte tervét a bizottsággal. Minden kerületben albizottságot alakítottak.

(Nyilatkozatok a boerokról.)

London, január 4.

Forster tábornok, aki a *French* lovashadosztályában az Unio-erzedet vezette, egy levélben a legnagyobb elismeréssel szól a boerok emberiségéről és bátorságáról. Úgy beszél felőlük, mint vitéz nemzetéről, mely a háborút bátran, ügyesen és emberiesen vezette. Különösen hangsúlyozta, hogy a foglyokkal és sebesültekkel való bánásmódjuk semmi kívánni valót sem hagy hátra, hogy nem tesznek különbséget köztük és a maguk emberei között. A fehér zászlóval néha visszaéltek ugyan, de — ugymond — ugyan melyik nagy hadseregben ne akadna egy-két gazfickó.

London, január 4.

Labouchère, a *Truth* főszerkesztője, a következő beszélgetést írja le lapjában, melyet egy Dél-Afrikából visszatért barátjával folytatott:

Labouchère: Tulajdonképpen hogy viselte magát *Roberts*?

A tisz: Jól. Nagyon jó hadvezér, de környezetétől nagyon befolyásolható. Pretória megszállása óta

A Mannheimi Biztosító-társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 2000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít a Budapesti Napló előfizetőinek.

a hadvezetését gyöngének találta. *Botha* ugyanis egy 25 mértföldnyi vonalat foglalt el és volt vagy 25.000 darab marhája. Ugy tett, mintha tárgyalásokat akart volna kezdeni. Mikor pár nap múlva a tárgyalásokat megszakította, a marhákat eltűntek és *Botha* már kedvezőbb állásban vagy visszavonulóban volt. Ha *Roberts* keményen vette volna, elszedhették volna a marhákat és *Bothát* megverhették volna. Azóta kell összekötéseinket a boer hadvezetés ellen védünk. Ez bizony gyöngé hadvezetés.

Labouchère: Ki bizonyult a legjobb angol tábornoknak?

A tisz: Nem harcoltam ugyan *Buller* alatt de amennyire általában megítélhetem, ő az. *Roberts* legjobb tábornoka *French*.

Labouchère: Hát *Kitchener*?

A tisz: Ő ügyes ember a maga módja szerint. Jobban ért a hadtervek készítéséhez, mint a többi, de a kivételben gyakran ingadozó. Kiteszti a hálót, de hogy beleakad-e a hal, az nála kétséges. Nem fog a háborumak egy csapással véget vetni, de hogy teljesen be fogja azt tejezni, az bizonyos. A szentimentális humanitástól távol áll, nála a cél szentesíti az eszközt.

Labouchère: És mit tart ön a mostani helyzetről?

A tisz: Azt kell mondanom, hogy *Botha*, *Dewet* és *Delarey* jobbakk és nem látom, hogy tud velük majd végezni *Kitchener*. *Botha* nagyon kiváló ember. Nekünk rendkívül nagy számbeli előnyünk van, de éppen ebben rejlik a mi gyöngességünk, mert a sereg emmi akar. A távolságok nagyok és a boer csapatokat nagyon nehéz megkapni. A boerok egy marék lisztből és száritott husból élnek. Azt hiszem, rejtett élelvtárai vannak minden táción. Minden embernek van három lova és a boerokat elogni olyan telad, mintha egy tüt akarnánk a szénaboglyában megkeresni. Ha erősen lüldözik őket, eltűnnek, s megint másból tűnnek föl. Valamennyi győzelmünk nem egyéb egy kis esetetapánál. A boerok egyáltalán nem szándékoznak pozícióikat megvédeni.

Labouchère: Milyen a hadsereg hangulata?

A tisz: A háborunak ezzel a módjával mindenki jóllakott. A gyarmatosok nyíltan lázonganak, noha annyira-amennyire titkolták a dolgot. A Yeomen-csapatok dühösek, hogy a rendes hadsereget hazaküldték és nekik Afrikában kell maradniok. Igazságtalanságot emlegetnek, mert azt mondták nekik hogy pár hónap alatt a dolgnak vége lesz.

Labouchère: És hogy áll a dolog az utlanderekekkel, akikért mi harcolunk?

A tisz: Mindenki szívesebben ezekre lőne, mint a boerokra. *Ziványbunda, vallás, haza és az érzesnek minden nyoma nélkül*. Nem hogy megköszönnék, hogy mi értük harcolunk, hanem még úgy is tüntetik föl, mintha mi őket rabolnók, mert annak idején nem engedték meg nekik, hogy pénzületeiket *Johannesburgban* tovább folytassák.

(Krüger.)

Héja január 4.

Krüger a lapokban kinyilatkoztatja, hogy kereken visszautasítja *sir Drummond Wolfnak* azt a tervét, amely azt ajánlja, hogy a dél-afrikai államok szövetségre lépjenek Anglia vezetésével.

Krüger állapota lassan javul.

Héja, január 4.

Krüger állapotáról ma reggel a következő orvosi jelentést adták ki: A beteg meglehetősen nyugodtan töltötte az éjszakát. A baj általában kedvező befolyásnak látszik.

Az osztrák választások.

Budapest, január 9.

A tegnapi nap érzékeny eselődással lepte meg a bécsi antisemitákat és keresztény-néppártiakat. Az osztrák főváros öt kerületéből kettőben a szociáldemokraták győztek, egy kerületben pedig pótválasztás lesz a szociáldemokraták és antisemiták közt, amely valószínűleg az utóbbiak vereségével fog végződni. Bécsben most emiatt nagy a zavar a keresztény-szocialista táborban. Azt beszélik, hogy *Strobach* polgármester, mikor *Lueger* meghozta neki a szomorú választási eredmény hírt, haragosan mondotta, hogy *nagyedési háborúval* nem lehet egy pártot diadalhoz jutatni. Egyébként az antisemiták közül sokan azt tartják, hogy a szocialisták tegnapi győzelme csak a véletlen műve volt, aminek nem szabad és nem is lehet nagyobb jelentőséget tulajdonítani. Ezzel szemben egy bécsi antisemita lap azt mondja, hogy a tegnapi kudarc a keresztény-szocialisták jobboldalának tulajdonítható, mely legköze-

lebb állt a klerikális elemekhez. A tegnapi eredmény tehát hangos intelem, mely arra szólít, hogy nem szabad megengedni, hogy ez az irányzat tulsulyba kerüljön. A *Vaterland* pedig a balsikert annak tulajdonítja, hogy az antisemiták elbizakodottságukban nagyon is kiesinyítették a szocialisták erejét, ami aztán végzetesen megboszlta magát.

A tegnapi bécsi választás egyik legérdekesebb szempontja, hogy *Lueger* t, akit több helyen jelöltek, nem az a kerület választotta meg, mely először küldötte a parlamentbe és melyet eddig szakadatlanul képviselt, mert a polgármester *Margarethenben* jelentékeny kisebbségben maradt. Ott ugyanis csak 7008 szavazatot kapott, míg a győztes szociáldemokrata jelöltre 7181 szavazatot jutott. Az a kerület pedig, ahol *Lueger* győzött, ő reája 22.094 szavazatot adott, míg ezzel szemben a kerület ellenzéki jelöltjei összesen 19.314 szavazatot kaptak. *Lueger* győzelme tehát itt sem volt valami imponáns, különösen arra való tekintettel, hogy a legutóbbi választásnál *Lueger* 6000-nél nagyobb szavazattöbbséggel aratott diadalt.

A választás másik jellemző tünete az, hogy a választásra jogosult polgárok közül százszázaléknál többet távol maradtak az urnáktól. 307.781 választó közül ugyanis csak 200.676 gyakorolta szavazójogát. Az antisemita szavazók száma tetemesen csökkent, a szocialistáké ellenben jelentősen megnövekedett.

Rosszul jártak a szocialisták Csehországban, ahol jelöltjeik a legtöbb kerületben elbuktak. Ezt a Csehországban újabbban megerősödött nemzeti-ségi érületnek tudják le, mert ezidén Csehországban alig jelölték nemzeti-séiglel indifferens politikusokat. A német kerületekben németek, a cseh kerületekben csehek léptek fel.

Frága, január 4.

A Politik értesülése szerint az alkotmányos nagybirtokosság a Reichsrath megnyitása után a házszabályok módosítását fogja indítványozni.

A kínai bonyodalom.

London, január 4.

A tien-cin—sanhaikvani brit vasut esilii részének *Waldersere* való átruházásáról jelentik a *Timesnek* Pekingből, tegnapielőtti kelettel: Most a német és orosz katonai hatóságok között folynak tárgyalások a kötéendő egyezmény következő rendelkezéseiről:

1. Oroszország a vasutnak a nagy falon kívül levő részéért megtartja az egész vasut járműveinek felét.

2. Oroszországnak zálogjoga van a vasutnak a nagy falon kívül eső részére a javításokra tett kiadások alapján, még akkor is, ha a javításokat a vasut eszközeivel végezték, továbbá az orosz megszállás alatti üzem költségei alapján.

4. A nagy sanhaikvani vasműhelyek egész tartalmukkal egyetemben átmennek Oroszországra tulajdonába.

A távirat azt mondja tovább, hogy a vasutat *Waldersere* vissza fogja adni az angol katonai hatóságoknak. Az angol katonai hatóságok most azon fáradoznak, hogy a felsorolt feltételeket, amelyek nagyon terhesek, változtassák meg. Mialatt a vasut az oroszok kezében volt, az oroszok rendszeresen kifosztották a vasut műhelyeit. A sanhaikvani műhelyeket egészen kifosztották. Mindent elvitték a manduriai vasúthoz, amit csak el lehetett vinni. Még a sanhaikvani gőzdarut is elvitték.

London, január 4.

Singanfuból jelentik: A kínai udvar kijelentette, hogy addig nem tér vissza Pekingbe, míg a szövetséges csapatok ki nem vonulnak onnan.

London, január 4.

Az a herceg, akit a békefeltételek értelmében Németországba küldenek, valószínűleg *Szu herceg* lesz, aki a nyolc nagy hercegi ház egyikének feje és rangban fölülte áll *Csing* hercegnek. Ez nagyon szerencsés választás volna.

London, január 4.

Azzal a hírrel szemben, hogy a *Barfleur* angol hadihajón Hongkong előtt zendülés történt ki a legénység között, a tengernagyi hivatal kijelenti, hogy nem kapott hírt erről a dologról.

Berlin, január 4.

Egy hongkongi távirat arról ad hírt, hogy a *Barfleur* angol hadihajón felbomlott a matrózok. Az angol hadvezetés, amely szárazföldi csapatainak hasznavehetetlenségét és gyámoltalanságát a délafrikai háborúk következtében beismerni kénytelen, legalább tengerészreire volt büszke. Ebből a

büszkeségből is letört egy darabot ez a lázadás, amelynek oka a legkülönösebb. Kínában ugyanis zsákmányoltak a tengerészek és úgy találták, hogy a zsákmányolt szétosztása nem volt igazságos. Ezért tört ki a lázadás, amelynek következtében a hajó teljesen hasznavehetetlen. *Ötven matrózt elfogtak.*

Berlin, január 4.

A kínai helyzet kedvező megítélését nagyban fokozza az a távirat, melyet gróf *Waldersere* újév napján küldött feleségének, amely így szól:

— *Végre kitartás van a békére. Hurrá!*

Berlin, január 4.

Lessel altábornagynak Tiencínből küldött jelentése szerint a Peitang erődökben járőrök tett üdvölvéseknél 6 német katona veszítette életét, a sebesültek száma pedig 15 volt.

Páris, január 4.

Mint a *Temps*-nek Rómából jelentik, a pápa *Favie* pekingi püspök fogadása alkalmával utalva a *Richard* bimborkhoz intézett levélre kijelentette, hogy a kínai missziókra vonatkozó politikában semmi változás nem történik.

Páris, január 4.

A *Temps* az orosz-kínai egyezményt illetőleg azt írja, hogy az orosz protektorátus létesítése *Mand-suriában* a cárnak politikai és területi előnyöket nyújt. Az angol-német szerződésben feltételezett casus foederis most adva van. Angliának és Németországnak immár, ha nem akarják a szerződést széttegni, vagy tehetetlenségüket beismerni, eszközöket kell keresni, hogy az orosz kínai egyezmény értékét devalválják.

Washington, január 4.

Egy pekingi távirat szerint a követek ma gyűlést tartottak, amelyen bejelentették, hogy *Li-Hung-Csang* és *Csing* hajlandók a békeegyezményt aláírni, mielőtt készen lesz. *Li-Hung-Csang* mindvégig személyesen akar résztvenni a tárgyalásokban. Az orvosok véleménye szerint átvitetheti magát a spanyol követségre, ahol a tárgyalások lesznek.

HIREK.

Budapest, január 4.

— BUDAPESTI NAPLÓ. December 31-én

új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tiszteit olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. *Frigyes* főherceg ma délután *Mária Krisztina*, *Maria Anna* és *Maria Henrietta* leányaival, testvére *Krisztina királynő* látogatására *Pozsony*ból *Madridba* utazott. — *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter a jövő heti általános kihallgatást hivatalos akadályoztatása folytán nem kedden, hanem pénteken, január 11-dikén délután 5 órakor tartja meg.

— *Viktória királynő* Nizzában. Tegnapi Nizzába érkezett az angol királyi udvartartás egy tisztviselője és szerződést kötött az *Excelsior*-fogadó tulajdonosával, hogy a jövő tavaszra az egész nyaralót átengedi *Viktória királynőnek*. Már most hozzáfogtak a fogadó átalakításához és berendezéséhez, hogy márciusra készen álljon a királynő számára.

— *Róma hercege*. Ezt a címet fogja viselni az olasz királyi-pár gyermeke, ha fiu lesz. Az olasz képviselőháznak — mint tudósítónk Rómából táviratozza — e hó végén ünnepélyesen be fogják jelölni, hogy a királyi családban nagy örömet várnak május hónapra.

— *A hágal királyi nész*. Már a jövő hétfőn kellett volna megülni *Hágában* *Vilma királynő* esküvőjét *Henrik mecklenburgi herceggel*, de a házasságkötés halasztást fog szenvedni. Londonból táviratozták ugyanis, hogy a *Morning Leader* szerint *Henrik* hercegnek a holland államkötélkebe való fölvele nehézségekkel jár s akadályokba ütközött, amelyeket eddigél nem lehetett elhárítani. Hogy ennek következtében mikor tartják meg az esküvőt, az még nem határozható meg.

— *Kitüntetett magyar tudósok*. Bécsből jelentik, hogy a párisi tudományos akadémia — mint minden évben — az idén is több díjat osztott szét az év végén természettudományi munkáikért. A magyar tudósok közül *Lóczy* Lajos egyetemi tanár a *Csibaesek*-díjat, *Istvánffy* Gyula tanár pedig a *Desmarzieser*-díjat kapta.

A biztosítás kiterjed minden oly balesetre, amely akár otthon, akár utkösbén, kocsin, hajón, vasúton, hadgyakorlaton történik és halált, vagy rokkantságot okoz.

— **Lónyayné az anyósánál.** *Stefánia*, a belga király leánya, aki szerelméért elhagyta a fejedelmi paloták ragyogását, lemondott mindenről, ami a hájandí dicsőségéhez fűzte. Édes atyja elfordult tőle, anyja beteg és királyi férje akaratainak hódol. *Lónyay* Stefánia csak ritkán láthatja leányát és utja messzi vezet el azoktól, akik valaha szerető rokonai voltak. De o helyett kapott új rokonokat, igazi magyar embereket, akiknek körében az új magyar asszony melegséget és szeretetet talál. Megirtuk a minap, hogy *Lónyay* Stefánia meglátogatta új rokonait; ennek az érdekes és kedves ösmerkedésnek a részleteiről a *Kassai Naplóban* a következőket olvassuk:

Stefánia hercegnő elsőben is férje édesanyját özvegy *Lónyay* Odónné szül. *Pázmány* Vilma urasszonyt látogatta meg, aki leányánál, gróf *Pálffy-Daum* grófnénál időzött.

Stefánia hercegnő minden ceremóniát kerülve látogatta meg anyósát, aki öleléssel várta a fiatal asszonyt. Rögtön elcsattant a két asszonyi ajkon egy első csók, amelyben sokkal kevesebb volt az ildomoság, mint a szeretet.

A társalgás francia nyelven folyt s *Stefánia* állandóan *Ma chère mama* megszólítással intézett kérdést anyósához.

Később, amikor férje testvérei, — köztük *Lónyay* Gabriella is részt vett a társalgásban, — *Stefánia* szóról-szóra ezeket a kijelentéseket tette: — Nem lehet azt szóban kifejezni, hogy milyen boldog vagyok. Azt csak érezni lehet. Es egyetlen igyekezetem (vagyam), hogy férjemet olyan boldoggá tegyem, amilyent megérdemel.

Később újra visszatérni erre a tárgyra, így szólt:

— Szeretem Magyarországot, annak vidékeit. A férjem olyan sok szépet beszélt róla, de én magam is tapasztalásból ismerem.

Mikor elváltak, e szavakkal bucsuzott:

— Kedves mama, nem is gondolja, milyen jól érzem önök közt magamat. A jövő tavasszal, a gyönyörű május hónap Bodrog-Olasziban találkozunk. Tehát csak a viszontlátásra!

— **A belga királyné betegsége.** *Brüsszélből* táviratozzák, hogy *Mária Henriette* királyné, aki *József* főherceg nővére, súlyosan megbetegedett. A királyné betegsége szívgyöngöség és ájulási rohamok s már tavaly március óta nagyon komoly. Agyban fészekszik s csak egy-két órára kel föl naponként. Néhány hónap előtt állapotára annyira rosszabbodott, hogy *Simons* udvari káplán állandóan a beteg melletti szobában tartózkodott, hogy szükség esetén rögtön földhassza az utolsó kenetet. De a királyné szívóssága győzedelmeskedett a betegségen s állapota csakhamar javult. Karácsony előtt újra ágyba dőtt a 65 éves koronás asszony, s most attól félnek, hogy a betegség mégis diadalmaszkodni fog az elgyöngült szervezeten.

— **A gépfegyver.** A német hadseregben most próbálják ki a gépfegyvereket, amelyek eddigelő pompásan beváltak. Ha sikerülni fog olyan patron-töltényeket készíteni, amelyek egyaránt használhatók a gyalogsági puskákhoz és a gépfegyverekhez, akkor az új felszerelés legközelebb általános lesz a német hadseregben.

— **Vörösmarty szobra és az iskolák.** A Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága felhívást intézett a fővárosi összes iskolák igazgatóihoz, hogy a növendékek körében rendezzenek gyűjtést a Vörösmarty-szobor alap javára. Az igazgatók az összes osztályokban kihirdették a felhívást, melynek eredményeként meglesz a kellő fogantatja. A gyűjtés eredményét *Schmidt* Albert pénztárosnak kell beküldeni, aki a legkisebb adományt is nyugtázza a Néptanító Lapjában.

— **Az újságírók egyesületéből.** A budapesti újságírók egyesülete segítő alapjának igazgató-tanácsa ma délután Hoitsy Pál elnöke alatt ülést tartott. Az ülés elején Hoitsy Pál elnök hálás elismeréssel emlékezett meg arról a két nemesszívú emberbarátról, akik az utóbbi időben az egyesület segítő alapjának vagyonát jelentékeny adományaikkal gyarapították s indítványára az igazgató-tanács egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a névtelen adakozónak, ki 10.000 koronát és Rosenfeld Bernát Bécsben élő hazánkfiának, ki 4000 koronát adományozott az egyesületnek. Szatmári Mór íttitár bejelent, hogy Szegő Kálmán, az abbáziai Szanatórium tulajdonosa az egyesület tagjainak 15% kedvezményt biztosít. *Cziblay* Lajos alelnök terjesztette ezután elő a segélyezés iránt beérkezett kérvényeket. Az igazgatótanács 400 korona segélykölesűnt és 80 korona segítséget szavazott meg a mai ülésen.

— **A munkanélküliek és a miniszterelnök.** Mint értesülünk, *Halmos* János polgármester tegnap terjedelmes jelentést nyújtott át a miniszterelnöknek, amelyben a budapesti foglalkozás nélküli munkások helyzetét híven ismerteti. A polgármester ugy írásban,

mint szóval is a legmelegebben ajánlotta a miniszterelnöknek, hogy a munkanélküliek helyzetén első sorban is nagyobb szabású közmunkák sürgős fogantatására áttal segítsen.

— **Erzsébet királyné verse.** Néhai Erzsébet királynénak mélységesen érző lelkéből fakadt az alábbi szép vers. A költemény, amelyet *Wittmann* Frigyes igazgató adott most közre, magyar fordításban így hangzik:

Lemondás.

Légy készen az utolsó vándorútra
Ne tétováz, s ne rémítsen halál!
Reméld, hogy tán megév az Isten uja
Es homlokodra bő malasztja száll.
A mit kívánsz, az elsihlik tova,
A mit sirtatsz — örökre elveszt.
Sorsod kegye szabad, de mostoha
S ha üzöd, elszáll, mint leheleted.
A földi vágyra átok súlya száll
Lenyűgözi és nem bocsátja el.
De ha a fénynek ellenállhatál,
Öledbe hull és gyöttes leszel.
Akár kicsiny, akár nagy alkotásunk
Ha földi pályánk gyepes sirja kész —
Tátongó úr nem támad mi utánunk.
A csépp, a hab az Óceánba vész.

— **Egy fejezet a regényben.** A regény ott kezdődik, hogy *Taaffe* grófnak, a volt osztrák miniszterelnöknek *Ilova* leánya tavaly egy magyar orvossal ismerkedett meg egy fürdőhelyen. A grófnő beteg volt és dr. *Feldmann* Jakabot, a fürdő magyar orvosát hívták hozzá. A doktor ur vizitelt nehányzór az előkelő páciensnél s a kura vége az lett, hogy megszerették egymást. A regény második fejezete az, hogy a grófnő válogórt indított az ura ellen. A pár folyik szép lassan abban a tempóban, ahogy a válópörökkel végezni szokás, hogy azonban ne várja készületlenül a végét, a való asszony ma eljátszta, illetőleg beleillesztette a regénybe a harmadik fejezetet. Magyar állampolgár lett és ma le is tette az esküt a polgármester kezeibe. Ezek után, ha a bíróságok kimondják a választ, semmi akadályja sines már annak, hogy *Taaffe* grófnő — dr. *Feldmann* Jakabné legyen.

— **Pauli Richárd temetése.** *Pauli* Richárdnak, az Operaház kiváló tagjának, temetése ma délután ment végbe örösi részvét mellett az elhunyt *Damjanich*-utcai Iskáról. A temetésen megjelentek az Operaház tagjai testületileg, a zeneakadémia növendékei továbbá képviselve volt a főváros valamennyi színháza. Ott volt ezenkívül a magyar zenevilág több kitűnősege. A ravatalt tónérdek koszorú borította, köztük az Operaház és a Nemzeti Színház hatalmas babérszuszói. A beszentelést *Novák* érsebtetvárosi káplán végezte s ezután az Operaház énekára, *Noseda* Károly karnagy vezetése mellett, gyászdalokat énekeltek. A szertartás végeztével *Moravcsik* Géza, zeneakadémiai titkár, lépett a koporsóhoz és meleg szavakkal bucsuzott el az akadémia névében az intézet kiváló tanáráról. A növendékek nevében *Neuwirth* Albert mondott bucsuzó beszédet, mire a koporsót a koszorúkkal díszített halottas kocsira helyezték és megindult a szomorú menet a kerepesi-úti sírkert felé, ahol *Pauli* Richárdot örök nyugalomra helyezték.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter az alábbi levelet intézte az elhunyt művész vejéhez, *Hentaller* Lajos országgyűlési képviselőhöz:

Kedves barátom!

Fogadd legmélyebb részvétem kifejezését az általam nagyrabecsült kedves apósod elhunytja fölött. O a magyar zenevilágnak egyik legérdemesebb, legtiszteltebb alakja volt és sokan áldják drága emlékeit. En korai juságomtól ismertem és tisztelettel mindig csak jöközött az ő szeretetreméltó egyénisége iránt.

Kérlek tolmácsold kedves nőd ő nagyságánál is legigazabban érzelt mély részvétemet. Kitűnő tisztelettel, hived

Wlassics.

Keglevich István, az Operaház intendánsa, az alábbi részvétlétviratot intézte *Hentaller*-*Pauli* Mariskához:

Nagyságos asszonyom! Midőn ma Nagyságod szeretett édes atyjának elvesszése miatt sűrű könyveit hullatja, legyen vigasztalása, hogy gyászában az egész hazai zene és énekművészet is osztozik; de különösen vesztes a M. Kir. Operaház, mert *Pauli* Richárdban egykori kitűnő tagját sirtaja, akit sok érdeméért örökös tiszteletbeli tagjává választott meg. Intézetünk nevében keresem fel Nagyságodat a közös fájdalom e nehéz óráiban és kérem, fogadja el mély részvéteink nyilvánítását. Maradon velünk az elköltözöttök szeretett emléke! Fogadja Nagyságod özinte tiszteletem kifejezését

Keglevich István,
intendáns.

— **A diploma alkonya.** Ötvenezer diplomás embere van ennek a hazának; öltson szövésuhát s hintens fejére hamvat! A diploma alkonya elérkezett. Egykor tekintélyt, jogot, előnyöket jelentett az iskolázottság eme tanuságtétele s a rendszer-imádók földig hajlatta a papirborjú előtt, amely nem ritkán aranyborjakat szült. A szabadság szelleme ime kiméleltlenül romba dönti az egykor izmellásra méltóztatú istenségeket s a legelhagyatottabb emberek is tiltakoznak a diploma ellen. A dolog utótlára is nem nagyon komoly, de annál jellemzőbb és annál kedvesebb, mert a függetlenség gondolata nyilatkozik meg benne.

Arról van szó, hogy a svájci *Alpenklub* a hegyi vezetők számára kurzust akar nyitni s csak azoknak a hegyi kalauzoknak akarja megengedni a kalauzolatot, akik ezt a kurzust végighallgatták s diplomát nyertek. A hegyi kalauzok pedig kijelentették, hogy nem kell a diploma, sőt addig nem is kalauzolnak senkit, amíg ezt az ideát teljesen el nem vetik. Így esett aztán, hogy az engelsbergi vidéken csodálkozva ébrednek reggelként a hegyek és havas fejükét hitetlenül rázzák, mert napok óta egyetlen idegen sem zavarta meg csöndes életüket, ahol a szabadság, a békesség él s ahol semmiféle minősítéseket és korlátokat nem tűr meg a természet. Az *Alpenklub* elzáratta az engelsbergi hegyekhez vezető utakat, mert az a fölfogása, hogy csak diplomás kalauzok szabad ezentul odamennie. A kalauzok pedig esöndesen mosolyognak ezen a rendszabályon s csakugyan komédiának tartják, hogy iskolába kelljen járniuk azért, hogy a mesterségüket megtanulják. Azt a mesterséget, mely velük született, melyet minden ősapjuk gyakorolt s tudott diploma nélkül is.

— **Uralkodók mint spekulánsok.** Az európai uralkodók rengeteg magánvagyonuk jó részét különböző bankokban és részvényekben belyezik el s miután nagyon jól vannak informálva arról, hogy melyik vállalat hogyan áll, a spekulációjuk is bizonyos tekintetben fokmérője a nagy vállalatok szoliditásának. Egy new-yorki lap egy cikkben összeállította azoknak az uralkodóknak sorát, akik tetemes összegekkel szerepelnek mint spekulánsok az amerikai piacon. A lap így sommázza az adatait:

Európa koronás felei bennünket hű rebublikánusokat nem szeretnek, de a részvényeinket nagyon szívesen vásárolják. Hogy az egész világnak adósa vagyunk, mindenki tudja; de hogy az egész világ egész sereg fejedelmet és királyt is jelent, bizonyára csak kevés ember tudja. *Viktória* királynő például igen jelentékeny tőkét helyezett el nálunk. A királynő összesen 60.000.000 dollárt fektetett be new-yorki birtokokba és ehhez járul még két-három millió amerikai vasuti értékekben. Mi az angol uralkodónak évenként 400.000 dollár kamatot fizetünk. Az angol királynő ismert jó gazdasszony és az a nyole vagy kilenc millió dollár, amit nekünk kölcsönzött, a legjobb bók, amelyet pénzügyi erőnknek és hitelképességünknek tehetett. *Fia*, a *vallesi herceg* pontos fizetőnek tart bennünket. Mintegy öt millió dollárja van befektetve az Egyesült-Államokban, de míg anyja csak tőledet és vasuti értéket mond a magáénak, ő nagy számú ipari értékkel rendelkezik. *A yorki herceg* és az angol uralkodóház sok más tagja is szintén a mi hitelezőnk. A német császárról is ugyanezt lehet elmondani. Azelőtt hét millió dollárja volt Amerikában, most három millió dollárja van. De még így is 150.000 dollár kamatot fizetünk neki. A német császárné 50.000 dollár kölcsönzött nekünk. A német császári család tagjainak összesen négy-millió dollárjuk van nálunk elhelyezve. A cárnak hatmillió dollárnyi különféle amerikai vasuti részvénye van, ami évi jövedelmét 100.000 dollárral gyarapítja. *A spanyol királyi családnak* amerikai értékekben kétmillió dollárja van. Hitelezőnk még Belgium, Dánia, Olaszország és Görögország uralkodója, a perzsa sah és a török szultán.

— **Házasság.** *Stamber* Miksa, a szegedi *Köldory*-cég főkönyvelője eljegyezte *Ujhelly* Gizella kisasszonyt. *Ujhelly* Vilmos szegedi kereskedő leánya.

Fischmann József, a *Hirsch* és *Frank* Budapest-Salgótarjani Vasöntőde- és Gépgyár Részvénytársaság irodafőnöke e hó 1-én eljegyezte *Fischmann* Erna kisasszonyt Ujpesten.

Kaiser Pál, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank hivatalnokja Barstelepen eljegyezte *Wilhelm* Franciska kisasszonyt, *Wilhelm* József leányát Marcaliban.

— **Az ötödéves korpótlék.** A tanítók ötödéves korpótléka ügyében a közoktatásügyi miniszter a következőképp rendelkezett: A 2000 koronán alul levő fizetések ötödéves korpótléka a fizetés 10 százaléka, 2000 korona fizetéstől kezdve 200 korona a pótlék. A pótlékok a pótlék esedékessége idején élvezett fizetés alapján állapítják meg.

— **Majd a jövő télen.** Aki ezeket a sorokat írja, évekig lakott Szegeden s ismeri a város tanácsát, amelyben azóta, hogy onnan elkerült, alig változott egy-két ember. Tanúságot tehet arról, hogy ez a magisztrátus semmivel se rosszabb, mint a többi. Nem áll eget hasogató nagy talentumokból, de a szabad mozgástól féltékenyen elmesgyezett hivatalos országúton értelemmel, józansággal taszigálják előre a nagy város adminisztrációjának nehéz kocsiját. Ezeknek az előrebocsátása után egy szegedi lap nyomán elmondjuk az alábbi hírt, de aztán lapjaink feljelenjé. — A tanácssteremben, a derekasan befűtött cserépkályha mellett összeült a tanács ülésre és többek között egy láttszólag jelentéktelen kis ügyet referált a főjegyző, dr. Tóth Pál ur. Bejelentette, hogy a Nagy Lajos-féle alapítvány két éves kamataiból egy szegény gyermeket kellene felruházni és hogy jó volna az aktákat javaslat-tétellel végeztetni az iskolaszékhöz. Rainer József, a főkapitány szólott azután az ügyhöz. Konstatálta, hogy azt a szegény gyermeket az ősszel kellett volna felruházni, mert a mostani esküvő hidegben az a szegény fiú már meg is fagyott. Ebben igaz van a főkapitány urnak. Nagy hanyagság januárban referálni olyan ügyet, amiben egy szegény gyermek téli ruhájáról van szó. Annak az aktának valószínűleg az lenne a sorsa, hogy az iskolaszéktől megindul az iskolákhoz s míg pár ezer szegény gyerek közül kiválasztják az igazit, kanikula lesz. — A józan ész azt mondja, hogy ha már januárig vártak a javaslatra való átadástól indítványt, hát most legalább keressék meg hirtelen azt a gyermeket, aki ráér egy öltözet meleg ruha. — E helyett az történt, hogy a tanács elhatározta, hogy az ügyet a jövő év októberében fogja elintézni. — Csekély kis dolog, de hogy végeznek azok az urak a nagy dolgokkal, ha egy ilyen csöpp ügygel se tudnak okosan elbánni? Ez a kis ügy borzalmasan sokat mond, ha igaz. Egy kis becsületes cáfolat nem ártana.

— **A házastárs öröklési joga az új kódexben.** Nagy jogász-közönség érdeklődése mellett tartott tegnap dr. Misner Ignác fővárosi ügyvéd felolvasást az új ügyvédi körben az új magyar polgári törvénykönyv tervezetének a házastársi és özvegyi öröklést tárgyozó rendelkezéseiről. A felolvasó helyesli, hogy a tervezet fenntartotta az eddigi hitvestársi öröklést, mely szerint, ha ivadék nincs, az egész szerzeményi vagyon tulajdona száll át a túlélő házastársra, míg ellenben az öröklött vagyon a felmenőkre visszahárul. E nemzeti irányú hitvestársi öröklésnek szerencsés fejlesztését látja abban, hogy a 32 évnél hosszabb idő óta az örökhagyóra szállt vagyon nem háramlik vissza a felmenőkre, hanem szintén a túlélő házastársra száll. Nem helyesli azonban az özvegyi öröklést, mely szerint leszármazók létezésében az ezeket illető örökrész felére ad a tervezet hasznélvezetet az özvegynek, mert e rendelkezés nincs tekintettel arra, hogy a tervezet a közszerzeményi intézményt általánosította és így az özvegyre egyik esetben igen sok, más esetben megint nagyon kevés jutna. A felolvasó más javaslatot tesz. Végül tárgyalta a tervezetnek a hitvestársat és özvegyet illető kötelees részről szóló intézkedéseit. Szerinte a kötelees résznek a házastársi és özvegyi örökléssel bizonyos arányban kellene lennie, ami a tervezetben nincs meg.

— **Rektorválasztás az egyetemen.** Az egyetem még ebben a hónapban botlik dr. Rapaics Rajmond lemondásával megüresedett rektori székét. Mivel azonban most még szünet van az egyetemen, az egyes karok csak e hó közepén küldik ki a rektorválasztókat s így a választás csak január vége felé lesz. Rapaics utódul a szabályok értelmében a hitudományi kar egyik tagját választják meg. A jelölgetés már most megkezdődött. A tanárok közül dr. Kisfaludy A. Bélan volna a sor, de némelyek dr. Berger Év. János tanár jelölése mellett foglalnak állást. Sőt az a javaslat is fölerült, hogy dr. Bresnay Béla hitudományi karbeli dékánt bízzák meg a hátralévő félre a rektori teendő végzésével.

— **Munkások tüntetése.** A munkanélküli munkások ma délután a városligeti Hubert-féle vendéglőben gyűlést tartottak, amelyen helyzetükről tanácskoztak. A gyűlés után a Lehel- és Szabolcs-utcán át az Andrássy-utrá akartak vonulni, hogy ott tüntetést rendezzenek. A rendőrség azonban értesült szándékukról s az Aréna-uton nagy sereg lovasrendőr várta a tömeget, amely a fölszólításra sem akart szétszórni. A lovasrendőrök erre nekivágtak a tömegnek, amely hanyathomlok menekült a rendőrök elől s különböző utakon hazavonult. Két munkást, akik a rendőröknek ellenszolgáltak, letartóztatott a rendőrség. A VI. kerületi kapitánysághoz kísérték őket.

— **Csőd egy herceg ellen.** Kölnből táviratozták: Herceg Rheina-Waldeck ellen ma csődöt nyitottak. A herceg tagja a porosz főrendiháznak.

— **Az asszonyok Oroszországban.** A feminizmus újabb diadalt aratott Oroszországban is, ahol az igazságügyi miniszter az imént szabályozta a nőknek államszolgálatban való alkalmazását. A szabályzórendelet meghatározza, hogy az igazságügyi minisztérium felügyelete alatt álló hatóságoknál a nők milyen minőségben nyerhetnek alkalmazást és pontosan körülírja, hogy milyen föltételeket kívánunk meg tőlük; ha államszolgálatba akarnak lépni. Ezerint minden nő, aki iskolai bizonyítvánnyal jelentkezik, vagy aki a fővételi vizsgálatot sikeresen letette, alkalmazást nyer a különböző hivatalokban. Semmiféle különösebb ismeretet nem követelnek, és elegendő, ha valaki olvasni számolni és oroszul helyesen írni tud. Az özvegy-asszonyok és hajadonok előnyben részesülnek, de számuk nem haladhatja meg a hivatalnok kar számára felét. Nyugdíjat semmi esetre sem kapnak, de adott esetben pénzületi támogatásban részesülhetnek.

— **Józi ízetlet nyitott.** Józi ötleter fia és Józi megbízik a maga erőjében. Eddig is csak Józi volt s az marad ezután is, mivel, hogy nemcsak hogy kárát nem vallotta a józóságának, hanem hasznát látta. Szakácsnék, szegényebb sorsú asszonyok, akik maguk mennek a piacra, mindenek lányok mind megszokták, hogy Józi áll a tőke mellett a bárdal, Józi adja a húst, 6 szedi el a pénzt s szép lassan egy kis körben a Terézvárosban népszerűsége tett szert Józi. Valahogy köztudat lett az, hogy tőle kell venni a húst, hogy szép lapokca, kiadós darab bélszín, félkövér marhahús, amiből az igazi leves főlepel, el se képzelhető Józi nélkül. Tudniillik mérszörlegény volt Józi. Most aztán önálló üzletet nyitott. Mészároslegény lett belőle. Mészároslegény s röviden csak ezt mázoltatta föl a boltja fölé: — *Józi mérszörlegény.* Amint meglátják a táblát a régi kuncsáfok, mind átpartolnak a régi boltból az ujba. Valószínűleg ezt reméli Józi s nem lehetetlen, hogy be is telik a reménye. Erdekes és olyan vállalkozás a Józié, ami majdnem újságzámba megy Budapestben. Hirtelenében csak egy ilyen kedélyeskedésre emlékeztünk a boltját fölé és az se volt bolt, hanem kocsma: — a Miska bácsi vendéglője. Ennek a nemrég elhunyt jó öreg kocsáros, Karikás Mihály bátyja volt a tulajdonosa.

— **Don Jaime bejegése.** Don Jaime egy pár hónappal ezelőtt összeveszett atyjával, Don Carlósszal, a spanyol trónkövetelővel. Don Jaime aki az orosz hadseregben szolgált, azzal akarta lefűzni s megijeszteni atyját, hogy a cár engedelmével elment az orosz csapatokkal Kínába. Madridba most szomorú hír érkezik a fiatal herceg sorsáról. Títuszos lázba esett s most a nagaszakiai kórházban súlyos beteg fekszik. A herceg válságos állapotáról a tokiói spanyol követ küldött hírt Madridba.

— **Halálhírek.** Idős Szinyei József muzeumi könyvtárost súlyos csapás érte: felesége, született gancsházi Ganes Klementina meghalt. A nagy jószágáról ismert uriaszony hatvanöt éves volt s negyvennyolc évét élte férjével boldog házasságban. Holnap, szombat délután három órakor temetik a Nemzeti Muzeumból a református egyház szertartásai szerint. Sírját a kerepesi-úti temetőben ásták meg. Szomorú özvegyre jutott férjét a tisztelők és jó barátok részvételű vigasztalás.

Göndöcs Istvánné, szül. Papp Mária, Göndöcs István erzsébet-városi karnagy felesége és néhai Papp János Arad városi tanácsos és főkapitány leánya, tegnap életének 37-ik évében meghalt Budapesten. Holnap délután 3 órakor temetik a Nefelejcs-utca 19. sz. a levő gyászházból.

Paksy Józsefné január hó 3-án 67 éves korában meghalt. Temetése 5-én lesz az I. kerület, Kard-utca 4. szám alatti gyászházból.

Ifjabb Huber József Budapesten meghalt. Temetése holnap, szombat lesz a VIII. kerület, Népszínház-utca 16. szám alatti gyászházból.

— **Támadás a népszámlálás közben.** Aradról táviratozták: Najmányi népszámlálási biztost Topper Pál román parasztagda, amikor házába jött, fejszevel agyon akarta verni. Két vágással a karján súlyosan meg is sebezte. Najmányi orvosi gyógykezelés alatt van.

— **Jótevény népnépnep.** Az a nagy népnépnep, melyet a fővárosi polgárság a Vigadóban fog rendezni, egy nagy lépéssel közelebb jutott a megvalósuláshoz. A polgármester ma, válaszulva Ehrlich G. Gusztáv bizottsági tag kérvényére, díjlanul átengedte az ünnepély céljaira a Vigadó összes helyiségeit. Az ünnepély programját néhány nap múlva már megállapítják a rendezők, kik az ünnepélyt olyan időre tervezik, hogy jövedelme a februári házbérmegyezők szorultságba jutó szegény iparosoknak már segítségükre állhasson.

— **A bóra.** Fiuméből táviratozta tudósították: A pár nap óta dühöngő bóra az éjjel felborította a Farasina-osatornán Fiuméba iparkodó Domenico nevű vitorlás bárkát. A személyzetből egy hajóinas fult a tengerbe. A révkapitányság az Előre-gőzöst küldte ki a bárka bevontatására.

— **Hazatoloncolt magyar munkások.** A legutóbbi sztrájkok idején, amikor sehogy se akart még létrejönni a gyárak és a munkások között az egyezés, a munkások egy része Oroszországba ment szerencsét próbálni. A hosszú utazásnak azonban semmi eredménye se lett. A hatóságok valameny olyan munkást, aki nem tudott oroszul, visszatoloncolták a határra. A belügyminiszter is levonta ennek az eljárásnak a következtetéseit s felszólította a polgármestert, hogy figyelmeztesse a munkásokat, hogy ne menjenek Oroszországba. Aki esetleg tud oroszul, az se igen jut majd munkához, mert ott is többen szeretnének dolgozni, mint amennyi munka kínálkozik.

— **Egy heramíavezér pályája.** Sidneyből írják: November 23-án tizenegy hónapja mult, hogy a nyugat-ausztráliai állami geológus asszisztense, Pelly Örnagy meghalt. Halálát az okozta, hogy a rendelt orvosság helyett mérget vett be. Pelly Örnagyot ismerősei külön és elzárkózott kedélyű embernek ismerték, de széles körökben csodálták ritka műveltségét és sokoldalú ismereteit. A saját elbeszélése szerint éveken át az angol hadseregben szolgált, résztvett több expedícióban és az állításainak igazolására el szokott diésekedni a sebbelyivel, melyeket a harc-téren az ellenség keze tűtött rajta. Érhető tehát, hogy a nyugat-ausztráliai kormány, amikor a nagyjérdemű katonatiszt az asszisztens állásért pályázott, habozás nélkül teljesítette kívánságát és tiszteletreméltó helyei láttára nem kívánt semmiféle igazoló írást az Örnagytól. Pelly Örnagy meghalt és eltemették. De mielőtt átadták mulandó testét az anyaföldnek, a halottkém komolyabban foglalkozott hirtelen halálának okaival és az eset belekerült az újságokba. Egy ilyen újság elkerült Irlandba is és ott egy Pelly nevű kalókus pap kezébe. Ennek a papnak egy testvére él Ausztráliában, aki évek óta a Melbourne mellett levő pendridgei feyház lakója. Ennek a rabnak irt az irlandi pap és mikor a fegyenc megkapta bátyja levelét, a feyházi igazgató engedelmével egy alázatos levéllel a nyugat-ausztráliai kormányhoz fordult. Ebben a levélben eladta, hogy az elhunyt Pelly Örnagy valószínűleg ifjabb testvére George Kirkaldy Pelly, aki egyidőben Brisbane-ban élt, de 1890. óta nem hallott róla semmiféle hírt. Pontosan leírta ennek a testvérnek a személyét is és hozzátette, hogy ha ez a személyleírás nem illelnek rá a halottra, akkor ez nem lehet más, mint az ő egykori barátja Frank Gordon. Frank Gordon pedig valamikor fegyenc-társra volt s mikor kiszabadult, különböző családi iratokat adott át neki, hogy azokat Brisbaneben élő testvérének adja át. A fegyenc a levele végén arra kérte a halotkémot, hogy a hatóság útján vizsgálta az a halot lakásán talált iratokat és ha ezek közt olyan is volna, amelyeket G Gordonnal brisbanei testvérének küldött el, származassa ezeket vissza hozzá a feyházba. A halotkém utána járt a dolognak és a rendőrség nemcsak megtalálta a feyházról elküldött iratokat, de a halot arcképét is elküldte a pendridgei feyházba és ott a rab Pelly az arcképben ráismert barátjára, Frank Gordonra. És ekkor elárulta azt is, hogy ez a Frank Gordon senki más, mint az a rablővezér, aki harminc esztendővel ezelőtt rettegésben tartotta Új-Dél-Wales belső vidékeit. Az igazi nevén Frank Pearsonnak hívták és rendkívül viharos multja volt. Apja Irlandból vándorolt ki Mexikóba, az anyja spanyol nő volt s ott született Frank Pearson 1837-ben. Később Rómába ment, ahol egy konviktusban kitűnő nevelésben részesült. Kalandvágya aztán külte a nagyvilágba. 1864-ben Ausztráliába ért és ott nemsokára mint egy rablóbanda vezére tűnik föl. Többször elfogták és mikor kiszabadult a börtönből, Queenslandba ment, ahol szintén utólerő a büntető igazságszolgáltatás keze. Legalább a pendridgei fegyenc azt állítja, hogy egy queenslandi börtönből ismerkedett meg vele, még 1887-ben. A sídneyi rendőrség a fegyenc elbeszélése alapján nyomozni kezdett és rájött, hogy az al-örnagy csakugyan azonos a híres haramia-vezérel. A tiszteletreméltó Örnagy kétségtelenül az ellenségtől kapta sebeit, elvégre nem lehettek barátjai azok a konstáblerek, akik üldözés közben utána löttek.

— **Német rabságban.** Párisból a következő érdekes dolgokat írják: Nagy meglepetés érte a napokban a Sennecey-ben lakó Pariss-családot, melynek egyik tagja, aki résztvett az 1870–71-iki nagy porosz-francia háborúban, csak most, harminc esztendő mulva tért vissza családjához. A visszatért családtag a háború kitörésekor német fogságba került, de hozzátartozói azt hitték, hogy a csatáron halt meg. Párisban a háború alatt a porosz erőkben töltötte el rabságának idejét, de egy ízben élesen kikelt a német tisztek

Ujannon belépő előfizetőink tüstént megkapják az ingyenes biztosítási kötvényt.

brutális bánásmódja ellen, a miért azután harmincévi fegyházbüntetésre ítélték. Most, harminc év után letelt a rabság ideje és a hazatérni fogoly azt beszéli, hogy még hat volt francia katona járt úgy, mint ő, hogy mi lett velük, azt nem tudja.

— **Téli és tavasz.** Hetvenhét tavaszt látott már az a nagyváradi öreg ur, akinek a szive a hideg télen forró szerelemre gyúlt egy tizenhétéves szép leány iránt. Az öreg ur nyugalmazott honvéderősnagy, aki a nagy időkben vitélül küzdött a magyar nemzet szabadságáért. Most aztán a valóban jól megérdemelt nyugalomban esőndeskedni elégedél Nagyváradon. Az aggyasztán el-oljározott egy nagy fűszerkereskedésbe, ahol egy szép széke leány ült a pénztárasznál. Tizenhétéves, szegény gyermek, aki családját tartotta fenn a pénztárosnői fizetéséből. Az őrnagy ur szeme rátévedt a bájos gyermekleányára s azontul egyre sürűbben látogatta az üzletet. S egy szép napon a vevőket az lepte meg, hogy a széke kassza-tündér eltűnt. Eljegyezte az őrnagy ur és legközelebb megtartják az esküvőt. Az öreg honvéderősnagy még azzal is kimutatta nagy szerelmét, hogy minden vagyonát a jegyese nevére íratta.

— **Öt hirtelen haláleset.** A főváros területén tegnap öt hirtelen haláleset fordult elő. Hegedűs Eszter Verseny-utca 10. sz. alatt lévő lakásán hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. Ugyanígyen módon halt meg Huszty József a felső erdősor 4-ik száma alatt, Accipitrin János a Vörösmarty-utca 61. szám alatt lévő lakásán, Kéri Erzsébet a Verseny-utca 18. száma alatt és Prieszel Anna a Konti-utca 5. száma alatt lévő lakásán. Mind az öt holttestet, a halál okának megállapítása céljából, az orvostani intézetbe szállították.

— **Köszögyük.** A viharágyuk hódítanak. Az emberiség harora kel a nagy természetnek minden kóros megnyilatkozásával. Egy angol meteorológus kezdi a harcot a köd ellen. Ismeretes az angol főváros köd-leple, amely sötétszürke s kellemetlen szagot terjeszt, és olyan sűrű, hogy déli órákban az omnibusz-kocsis már lovainak körvonalait sem tudja megkülönböztetni. Néha azután összevegyül ezzel a lepellel a gyárké-mények füstje és ilyenkor beáll az a kombináció, melyet a londoni ember inkább színefél, mint izenél fogva halálesszéknek nevez. Egy híres meteorológus most azt ajánlja, hogy e rettenetes köd ellen viharágyukat alkalmazzanak. A tudós mindenek előtt egy megerősített ballonnal fel fog szállni a köd fehér rétegeibe, hogy megvizsgálja annak tömörségét és összefüggését a felhőzettel. Azután külön e célra készített bombákat szándékozik röpíteni a ködbe és úgy véli, hogy ez által a szürke takarót szétoszlatja, vagy legalább is eltolja. A londoniak a bombázást észrevenni alig fogják, mert a londoni köd egyik saját-sága, hogy minden hangot elfojt.

— **Ugrás a harmaclik emeletéről.** A New-York palotában ma este öngyilkossági kísérletet követett el egy szerencsétlen ember, aki rossz anyagi viszonyai miatt megunta az életét. Weiss Lajos nyáradi-szeredai születésű 32 éves úgynök ugyanis ma este nyolc óra tájban a hatalmas palota harmadik emeletéről leugrott s eszméletlenül terült el a közvezen. A mentőket hívták hozzá, akik sebeit bekötötték s a Rókus-körházba szállították. A boldogtalan aligha marad életben, mert agyrázkódás tünetei mutatkoznak rajta. Egy hátrahagyott levelében mondja el, hogy rossz anyagi viszonyai készítették öngyilkosságára.

— **A Somossy új igazgatója.** A bécsi Ronacher-mulató igazgatójának, Waldmann Imrénének a fia, aki eddig a berlini Apolló-színházban volt az igazgatója, kibérelte a budapesti Somossy-mulatót. A szerződés augusztus elsejétől tíz évig tart.

— **Rendőri hírek.** Fischer Antal varasdi születésű, rovatolt multu úgynököt ma a rendőrség egy régebbi családi ügyéért letartóztatta. — Zirner Zsigmond váci-utcai ékszerész tegnap elvesztett egy táskát, melyben mintegy 50.000 koronát érő drágakövek voltak. A táskát egy városi szolga megtalálta és bevitte Zirner üzletébe. Zirner megjutalmazta a szolgát. — Bódy Ferenc házmester tegnap a Csalogány-utca 43. szám alatt lévő lakásában egyedül hagyta Teréz nevű 4 éves leányát, aki közel ment a tűzhelyhez s a ruhája meggyuladt. A kis leány úgy összeégett, hogy a Szent János-kórházban, ahova szállították, rövid idő alatt meghalt. — A Spitzer Gerzon-féle gyárban tegnap tűz pusztított. A tűzvizsgáló bizottság megállapította, hogy a tűz véletlenszerűen keletkezett, úgy, hogy a gép surlódása következtében egy vaszonkötőgép tüzet fogott.

(x) **Dr. Kovács közpásztya** (csakis félhold-alaku vízjeggyel valódi) 3 nap alatt minden kezét gyöngyöddé és jébérré varázsol. Egy tégely 60 kr. Főraktár: dr. Kovács gyógyszerára Budapest, Gyár-utca 17. Megjelent „Toilet-titkok” kívánatra ingyen.

(x) **A Zoltán-féle csukamáj-olaj** teljesen szag-és íz nélküli és tápereje nagy. Üvege 2 korona. Zoltán B. gyógyszerárban, Sétátér-utca és Szabadság-tér sarkán.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

Andrée végrendelete.

Stockholm, újév napján.

A stockholmi közjegyző, Harthins ur szobájában fekete ruhás emberek jelentek meg újév napján. A hivatalosan beidézettek sorát Andrée-nak, a merész léghajósok két testvére, Andrée Kissasszony és Andrée ur, a götheborgi mérnök nyitotta meg. Utánuk jöttek még a család többi tagjai s a tudományos világ néhány kitűnőse és a család barátai. A hivatalos helyiségben a közjegyző néma főhajással fogadta a megjeleneteket s szinte elesukló hangon üdvözölte őket. A szobában mélységes esőnd volt, csak az iratok zörgése hallatszott. Valóságos temetői hangulat uralkodott a helyiségben s szinte érezni lehetett, hogy itt nem sablonos hagyatéki tárgyalásról van szó, hanem martír-temetnek, akit tudásvágya vitt messze, ember nem lakta világtájak felé, honnan nincs hazatérés.

— Uraim — szólt ünnepélyesen Harthins ur — összejövetelünk célja az, hogy Andrée urnak, aki tudományos kutatásából mindezeideig nem tért meg, végrendeletét fölbontsuk. Kívánja-e Andrée mérnök ur, hogy a végrendelet fölbon-tassék?

A götheborgi mérnök tüntöztette fölindulását s meghatott hangon mondta:

— Szivesen várnék még egy évig a végrendelet fölbonthatásával, mert erős a hitem még most is, hogy szerencsétlen bátyám visszatér. Bátyám engedelmét különben nem játszuk ki, ha most bontjuk föl a végrendeletet, ehhez jogunk van s mivel nővérem Amerikába kíván költözödni s elutazása előtt ismerni óhajta bátyánk végakarát, hozzájárulok az ő kívánságához.

— Minthogy így egyikünknek sincs kifogása ellene, föl fogom bontani a végrendeletet — mondta a közjegyző s egy kis csomagot emelt föl asztaláról. Aztán, miközben a csomagot kezében tartotta, így szólt:

— Annak a férfinak a végrendelete ez, akit fölfedező vágya, mérhetetlen tudásszomja hárba küldött az elemekkel. Napról-napra visszavártuk, mint ahogy a hősöket szokták az otthonmaradottak visszavárni a csatából. Most, hogy számos évek hiába volt érte az egész világ aggdóása, itt vagyunk azon a ponton, hogy azt a jogi aktust végezzük el, melyet a holtakkal szokás s ámbár a jogi formák szerint magam is azt vélelmezem, hogy az elemek diadalt ülve az ember fölött, most a halott Andreéről beszélünk, reményeim azzal biztatnak, hogy viszont fogjuk még látni.

A rövid beszéd után a közjegyző fölívta a fekete spanyolviaszszal leszorított spárga-kötéleket, mely az iratokat egybefűzte. Mihelyt a kötelet el-metszette, több kisebb iratesomó hullott le az asztalra. Azokra a csomagokra, melyek visszós vászonba voltak takarva, ez volt írva nagy betűkkel:

Nem szabad elolvasni!

Tessék elégetni!

A közjegyző azonnal eleget tett a végrendelező óhajtatásának s a kandallóba vetette a csomagokat. Szinte maga is meghökent, mikor a láng belekapott a papíresomóba. Ki tudja, milyen nagyfotosságu titkokat emésztett meg a láng mindörökké.

A csomagból ezután több levelet olvasott fel a közjegyző. A levelek nagy része európai híru tudósoktól származik s különféle tanácsokkal látják el Andréét. A legtöbb buzdítja Andréét terve keresztülvitelére, csak egyetlen egy, De Fonville francia tudós könyörög, hogy ne menjen el fölfedező útjára, melyről soha sem fog vissza-térni. E levél hátán Andrée következő megjegyzése olvasható:

— Lehet, hogy igazad van, de most már késő. Előkezületek megvannak. Meghátrálni nem akarok.

Andrée.

A leveleket Andrée nyilván azért csatolta végrendeletéhez, hogy családja előtt igazolja velük vakmerő elhatározását.

Maga a végrendelet csak néhány szóból áll. Semmi szentimentalizmus, semmi subjektív hang.

Szigoru és egyszerű, mint amilyen ő maga volt, csak az első mondat sejteti, hogy a tudós martír világosan látta sorsát. A végrendelet így kezdődik:

Végrendeletem,

amelyet ma írok, valószínűleg az egyetlen és utolsó ilyen természetű okmányom, tehát jogérvényes. Előestéjén vagyok annak az utazásnak, melyhez hasonló veszélyességűt nem mutat fel a történelem és előérzetem azt sugja, hogy ez a borzasztó utazás lesz az én halálom.

Azután a végrendelet rendelkező része következik. Néhány ezer korona értékű vagyonát felelőrszben fivérére, felelőrszben pedig hűgára hagyta. Nagyszerű könyvtárát, melyben temérdek értékes tudományos mű van, fivérére hagyta azzal a kikötéssel, hogy ő viszont valamelyik népkönyvtárnak engedje át.

Testi nagyság és foglalkozás.

— Érdekes statisztika. —

Budapest, január 4.

Már régóta kutatják, vajjon nincsen-e valami összefüggés az emberek testi nagysága és hivatása között. Legutóbb dr. Rosenfeld, az ismert német statisztikus hívt a fel a figyelmet erre az érdekes kölcsönös hatásra, noha tanulmányainál nagyon is érezhette a különféle néposztályok átlagos testi nagyságára vonatkozó statisztikai adatoknak a hiányát, amelyet csak a sorozási eredmények segédelmével tudott némileg pótolni.

Hogyan kell tehát a testi nagyság és a hivatás közt fennálló összefüggést elgondolnunk? A hivatás, a foglalkozás hatását szoktuk rendszeren keresni például a halálozási számarány növekedésében vagy esőkészenében, valamint egyes betegségek gyakoribb vagy ritkább jelentkezésében. Csakhogy helytelen az ezzel a módszerrel járó föltevés, hogy t. i. az emberek egyforma természetűek, mielőtt valamelyik életpályára elszánnák magukat. Valószínű tehát, hogy egy némely betegség, amelyet a foglalkozás következményének szoktunk tekinteni, már a pályaválasztás előtt a testi predispozícióban lappangott. A tizennegyedik és a tizenhatodik életév között van az a veszedelmes kor, amikor a munka egyáltalán — és nemcsak bizonyos pályákon — a legpusztítóbb hatással van a szervezetre. Ebben a korban nevezetesen a férfi teste rohamos fejlődésnek stádiumába jut, amelyet a munka megakaszthat.

Az életpályának ezt a hatását az egyénre, mi alatt ezen működik, megelőzheti tégább értelemben véve a foglalkozás hatása, amelynek az ember alá van vetve, mielőtt még életpályájára lépett volna. Sok esetben tudniillik a gyermekek apjuk mesterségét veszik át és ekként keletkeznek asztályok, ahová nem a pályához való hivatás hozta az egyéneket. A foglalkozásnak ártalmas hatása már a szülőkön mutatkozik, de a gyermekeiken még fokozottabb mérvben, mert egyrésztől ártalmára van a természetes képességeknek, másrésztől a gyermek rossz táplálásával jár.

Amit a szervezet konstitúciójának szoktunk nevezni, amelylyel az emberek valamely életpályára lépnek, nem egyéb, mint a szülők hivatása és a gyermekkorú rossz táplálás által befolyásolt természeti hajlamok. Az ártalmas hatás természetesen nemzedékről nemzedékre fokozódhatik. Ebből a szempontból joggal tarthatjuk a nagyobb halandóságot az életpályá hatásának, csakhogy nem szabad csupán a működő egyes emberre gondolunk, hanem elődjaira és utódjaira is.

Az ugynevezett szabad mesterségek művelői természet névze többnyire magasak, ritkábban alacsonyok. Ide tartoznak: ügyvédek, orvosok, patikáriusok, festők, írók, tanítók, papok és hivatalnokok, — majd a kereskedők, építésszek, gazdálkodók, — végül a közlekedési szakmához tartozók, akik között azonban már kevesebb magas termetet találunk. A második csoporthoz számítjuk: a molnárokat, a pékeket, a serfőzőket, tehát olyanokat, akik élelmezési iparágakkal foglalkoznak. — A harmadik csoportba sorozhatjuk a földműveseket és a kertészeket, majd a halászatot és a bányászokat. A negyedik és az ötödik csoport kézművesekből és gyári munkásokból áll. A rubázati ipart a szabók, a vargák és a kalaposok képviselik. A szabókat alacsony termetük miatt emberemlékezet óta gunyolja a néphumor és a szabók statisztikája tényleg a legkisebb átlagos termetet mutatja. De a vargák sinosenek sok-

Baleset esetén táviratilag, vagy expresslevélben célszerű a jelentést meg-
tetni a Budapesti Napló kiadóhivatalának.

kal kellemesebb helyzetben, míg a kalaposokról valamivel kedvezőbben nyilatkozik a statisztika.

Sokkal jobb viszonyokat találunk az ötvösművesek, nyomdászok, fotografusok, lakatosok, kártpitosok, óráskok, mechanikusok, kovácsok és bogárnok között. Ezeknél az iparágaknál, amelyeknek munkásai különben is igen kvalifikáltak, sok magas embert találunk. A többi kézműveseknél a helyzet többnyire átlag alatt levő normát mutat, mindenütt csupa alacsony termetű embert találunk.

A gyári munkásoknál hasonló az eredmény. A legszomorúbb a helyzet a fonóknál és a himzőknél, akiknek testi fejlődése a leginkább elmaradt. Ide tartoznak a napszámosok is.

Ezekből a megfigyelésekből kiviláglik, hogy a város és falu között talán külsőségek — a városi ember tudniillik átlag magasabb a falusiánál — első sorban a foglalkozásokból származnak. A vidékről csak úgy özönlik a népség a városokba és a bevándorolt földművesből többnyire gyári munkás lesz. A földművesek a testi fejlődés statisztikájában körülbelül a középső helyet foglalják el. Földtűtük magasan állnak a szabad mesterségek, amelyek tulnyomóan városi típusúak, — mélyen alattuk pedig látjuk a városból származó gyári munkást, akinél nyomát se találjuk a város jótékony befolyásának.

Tűz a képviselőházban.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 4.

A képviselőházban ma este hatalmas tűz pusztított, amelynek egy könyvtári szoba áldozatul esett a benne lévő mintegy ezer kötet könyvvel együtt. Nagy szerencse, hogy a tüzet hamarosan észrevették, mert ha ez meg nem történik, nagyon könnyen tovább haraphozhatott volna a pusztító elem, amely jó anyagot talált volna az egyes helyiségek belső berendezésében. A kár így is jelentékeny, mert a terem berendezésén kívül ezer kötet könyv lett a tűz martaléka.

A képviselőház hátsó bal sarkában, a gyorsíróda közelében, a félelemelen van egy nagy terem, amelyben a házi könyvtár van elhelyezve. Hatalmas állványok képezik a terem butorzatát s az állványokon kívül két olvasóasztal és egy pár szék volt csak a teremben. Az állványok egészen a plafonig értek s tele voltak rakva könyvekkel. Ebben a teremben támadt a tűz, amely elhamvasztotta egy a butorzatot, mint a bent lévő könyveket.

A tüzet este háromnegyed hét órakor vették észre. A képviselőház házmeesterének 12 éves kis fia, *Tinközy Győző* a pincéből jött fel s füstszagot érzett a folyosón. Amint szénézett, észrevette, hogy a könyvtárszobából füst szivárog ki. A kis fiu nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem hamarosan az inspekciónak tüföltözött szaladt:

— Bácsi, tűz van ott fent a könyvtárszobában!

A tüföltő hanyakhomlok rohant a félelemre s mire odaért, a füst már nagy mennyiségben tödült ki a nyílásokra. A bezárt ajtót hirtelenben felfeszítette s ekkor látta csak, hogy odabent már nagy mértékben pusztult a romboló elem. Eleinte be akart hatolni a tüföltő az égő szobába, de odabent olyan nagy volt a füst, hogy teljes lehetetlenség volt újtalárola nélkül bent maradni.

A tüföltő a házmeester kis fiát elküldte az apjéért, maga pedig kinyitotta a tűzcsapot s azután a telefonhoz szaladt. A képviselőház közvetlen összeköttetésben van a VIII-ik kerületi tüzfoltószálggal s ennek jelezte a tüföltő legelőször a veszedelmet. Azután pedig a képviselőház személyzetével, amely hamarosan összecsozdult a veszedelem hallatára, az oltáshoz fogott.

Ez nehéz dolog volt a hatalmas füst miatt; de csakhamar ott termelt a VIII-ik kerületi tüzfoltóság, minden készülékével és megkezdte az oltást. Rövid időközben odarobogott még a IX-ik kerületi és a központi tűzörség is, *Szecherovszky* főparancsnok, *Janicsek* és *Blaschnek* parancsnokok vezetése alatt.

A tüzfoltóság most már minden kellékkel felgyverkezve behatolt az égő terembe s a hatalmas csövek csak úgy oltatták a vizugarakat a lángban álló könyvállványokra. Jó félóra munkába került, amíg a tüzet annyira eloltották, hogy további veszedelemtől nem kellett tartani.

A körülbelül ezer kötet könyv mind tüzet fogott s a tűz lappangva terjedt a könyvtárban. A tüföltők kosarakba rakták a félig elégett, vagy megszenesedett könyveket és kibordták az udvarra, ahol még egyszer leöntötték vízzel. Erre a műveletre *Laczkovics* terem-biztos ügyelt föl, aki ott volt a veszedelem idején a képviselőházban.

A tűz természetesen nagy közönséget csődített

a képviselőház környékére. A Sándor-utcat emmélőgva a rendőrség, amely *Krecsányi* kapitány vezetése alatt vonult ki, elzárta s ebben a munkájában segítségére volt a 69. gyalogezred egy szakasza is, amely szintén kivonult a veszedelem színhelyére.

A tűz keletkezése okát a holnapi tűzvizsgálat fogja megállapítani, annyi azonban már most is bizonyos, hogy a veszedelem a fűtés következtében támadt. A nagy terem ugyanis nagyon inpraktikus helyiség. Kályhával fűtik, de mert óriási nagy, csak nehezen lehet betűteni annyira, hogy tűrhőz legyen bent a levegő. Valószínű, hogy fűtés közben pattant ki egy szikra a könyvek közé, amelyek tüzet fogtak s úgy lappangott a tűz addig, amíg teljes erővel ki nem tört s el nem hamvasztotta az egész helyiséget.

A kár, amely jelentékeny, megtérül mert a könyvtár biztosítva volt.

Segítség a szegényeknek.

Budapest, január 4.

A hőkötrás valamelyes munkát szerzett a szegényeknek, a kenyérszító-boltban mindamellét 10.400 adag kenyéret adtak ma a szegényeknek. A gyönyörű alkotás céljaira napról-napra adakoznak a jószívű emberek s az adakozók sorában ott van a mi közönségünk is.

A mai napon 87 korona 38 fillér érkezett hozzáunk a kenyérszító bolt javára. Az egyes adakozók a következők: Az *Opera érdemes karszemélyzetének* gyűjtése 10 K., Az *örög Szilveszter* 2 K. 60 f. *Ünnepi kártyatársaság* 7 K. 18 f., a *Royal szálló* derék személyzetének gyűjtése 36 K. 50 f. *Kolozsvári Béla* (Szegesvár) 5 K. 80 f., *Berger S.* (Mátyásföld) 5 K., a *Magyar Királyi Államvasutak* nyugati főműhelyében levő derék munkások gyűjtése 20 K. 30 f.

Megszívlelésre méltó sorokkal kíséri az *Ünnepi kártyatársaság* az adományát. A levél többek között ezt mondja:

Mi, a társadalom középrétegének munkásai a szórakozásunkra fordított időt, amely alatt szerény polgári kártyajátékokat üzünk, az előttünk gyakorolt példán felbuzdulva elhatároztuk, hogy a mai nap kártyajátékának eredményét szent célra fogjuk felajánlani. Ime itt az eredmény; bár esekély 7 K. 18 f. teszen ki, mégis önelégedett lelki megnyugvásunkra szolgalt, hogy szórakozásunk közben esekély mértékben hozzájárultunk a kenyérszító költségeihez. Budapestben, ahol állandólag a kártyajátékok oly nagy mértékben üzik, mint a kontinensen sehol, reméljük, hogy a tízezrekre menő játékosok közül egy bizonyos hányad, amelyben él az emberbaráti érzés, szerény példánkat követésre méltónak fogja találni.

Sorainkat azzal a szívből jövő óhajunk kifejezésével zárjuk, vajha Budapest kártyajátékosai most, a téli időnyben egy napot a szegények és nyomorultak istápolása és segítése céljából töltenének a kártyaasztal mellett.

A magyar királyi államvasutak nyugati főműhelyének gyűjtésére a következők adakoztak:

Engel Péter 1 K., Koiko Károly 1 K., Kucsera 40 f., Vida Lajos 1 K., Szemeti József 40 f., Aigner Béla 40 f., Csuti Vendel 40 f., Megyaszi József 1 K., Piltzer Károly 1 K., Pohl József 40 f., Rosenberg Miksa 40 f., Harvig János 40 f., Szabó Péter 40 f., Dulai István 40 f., Kallós Lajos 40 f., Tóth Ferenc 40 f., Arany Béla 3 K. (1 korona a sógoromjától, 1 korona a bátyjától). Koshol Péter 40 f., Rattay István 40 f., Tyuk Rezső 40 f., Aigner Sándor 40 f., Pancs János 40 f., Németh János 30 f., Kiszer Keresztély 40 f., Bodvay Nándor 40 f., Pressanyovszki József 20 f., Bartha Domokos 60 f., Szakály Géza 50 f., Wlasz Antal 60 f., Gaál Pál 40 f., Bérés József 20 f., Nagy György 20 f., Eberhard János 40 f., Ifj. Fromm 1 K., König 20 f., Sperling Kálmán 40 f., Összesen 20 K. 30 f.

A kenyérszító boltban a következő adományok érkeztek: *Aranka* 4.— K., *Névtelen* 40.— K., *Miklós* Parkas, *Mária-Radna* 13.50 K., *Ótáborné* 4.— K., *Klein* Emmy 50.— K., *Kártyatársaság* 9 K. 36 f., *Pich* Erzsike gyűjtése 50.— K.

Az Első Magyar Általános Biztosító-társaság a munkanélküliek segélyezésére ma ötszáz koronát küldött át *Halmos* János polgármesternek.

A VI. kerületi előjárásnál *Bolner* Ferenc bentmeester (VI. Hurgária-körút 98.) 300 burkát adott át kiosztás céljából. *Decker* és *Homolka* villamosági gyár nevében *Melz* Gyula igazgató 100 koronát küldött készpénzben *Mátray* József VI. ker. előjárónak, aki azt a szegények közt kiosztotta. *Jajcay* János vendéglős a VI. Aradi- és Csengery-utacák szegletén levő *Koch* József-féle házban, az ezen vendéglőben levő asztaltársaság adományaként 100 utalványt adott át, amelynek alapján az illetők ma este 6-8 óra között egyenkint 2 szallaladót, kenyéret és a munkásotthonra szóló tea-jegyet kaptak. *Presburger* Vilmos

férfiszbabó (Király-utca 26.) ötven utalványt adott át a VI. kerületi előjárásnak. Az utalvány alapján a Páris-fogadóban levő *Bachus*-pince vendéglőse vasárnap egy-egy meleg vacsorát ad a szegényeknek. — *Kriesch* Aladár festőművész (Szonyó-utca 72.) 20 métermázsá kősenet ajándékozott, amelyet a VI. kerületi székségalakban helyeznek el s az előjárás által kibocsátandó utalvány alapján osztanak ki.

A főváros pénzügyi bizottsága ma tárgyalta a tanácsnak az inség-munkára vonatkozó előterjesztését. A tanácsi előterjesztés három csoportra osztja a munkákat: olyanokra, amelyekre a fedezet már megvan, olyanokra, amelyek kivihetők, ha van fedezet, és olyanokra, amelyeknek kisaajátási eljárások nehézségein kell előbb átessenek. Az inség-munkák költségei kerek számban 100 000 koronát tesznek ki. Mintán *Baló* Lajos fogalmazó az előterjesztést előadta, *Lukács* József azt mondja, hogy rögtön kell munkát adni az inségeseeknek. Nem tartja lehetségesnek, hogy a fővárosban ne akadjon olyan munka, amit rögtön ne lehetne végezteni. Szólítsa fel a tanács a mérnököt hivatalba, hogy rögtön végeztesse munkákról tegyen előterjesztést. *Feleki* Béla azt véli, hogy kérjék fel a kormányt is, hogy az is végeztesse inség-munkát, amennyit lehet, mert a főváros egymaga nem képes. *Heltai* Ferenc azon a véleményen van, hogy ne olyan munkákat végeztesse, melyekhez nem iparosok, hanem napszámosok kellene, mert az igazi nyomor és munkátlanység ezek között van. *Fenyvessy* Adolt szerint az a baj, hogy nem minden munka végezhető télen, például a földmunkák. *Rózsavölgyi* Manó javasolja, hogy szavazzák meg a tanács előterjesztését és bízzák rá a tanácsra, hogy végeztesse ezt a munkát, amikor az időjárás megengedi. *Glück* Károly a VIII. kerületi foglalkoztató műhelyre hívja föl a figyelmet. Ajánlja, hogy ilyen műhelyeket állítsanak föl a többi kerületben is. Az indítványt a tanács figyelmébe ajánlják, a tanács előterjesztését pedig elfogadják.

FŐVÁROS.

(*) **Bizottsági választások.** A középítési és a pénzügyi bizottság ma ülést tartott, amelyen megválasztották az albiztosítogokat. A választások után folyó ügyeket intéztek el. A pénzügyi bizottság a munkanélküliek fölsegítésével is foglalkozott, amelyről lapunk más helyén közlünk tudósítást.

(*) **A hó eltakarítása.** A tegnapi friss hó újabb munkát adott a közüzintársasági hivatalnak. A fölfogadott rendkívüli munkásokat, akik naponta két korona napszámot kapnak, nem bocsátották el, hanem ma is egész nap dolgoztattak velük. A hó kifurvarozása is egyre tart és a Duna két partján máris óriási hógaradatok emelkednek. Ejjel a villamos vasutak hűekéi is dolgoztak és teherkocsijaik szintén működésben voltak. A fővárosnak az eddigi hó összetakarítása és kifurvarozása mintegy harmincezer koronájába került.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Népszínház.** Ötvenedzer vonult fel Yen-Ho mandarin hat kicsi feleségével, (még pedig vadonat új kosztümökben), ugyanannyiszor libbent ki sárkányával a megenni való *San-Toy*, a táncos *Dudley* kisasszony és mind a többi, akik *Sidney Jones*-nak a közönség kegyébe jutott operettjét félszáz estén keresztül elmozdították nekünk a *Népszínház* színpadán. Egy ilyen szűfolt ház mellett folyó ötvenedik előadás mindennél jobban dícsér darabot, előadó színészeket és színházat, mert a siker mindent igazol és mindenért kárpót. Nem tagadjuk, hogy mi, akik a finom francia operett, a *Nebántsvirág* és a *Lili* barátai vagyunk, semmit sem látnánk szivesebben, mint a léha és tartalmatlan angol operetnek mielőbbi letűnését a magyar operett-színpadról, — de hát be kell várnunk míg ez a színpadi hőbort kitombolta magát és a közönség meglegelve az üres boldonságot és feléledt finom izlésével visszatér a nemesebb operett-irányhoz. Addig mi is respektáljuk a mindenható színpadi istenséget: a *Sikert*. És *San-Toy* mai ötvenedik előadása bizonyítja legjobban, hogy ez az istenség egész kegyével rámosolygott erre a *Jones*-operettre. Minden zugában felt ház, falrengető taposok, ismétlések, vírágok, sőt még a kis vasajtónak a megnyílása töltötték ki az estét. *Küry* Klára az ötven *San-Toy*-est minden kedvességét és báját, mintha csak egyesítette volna a mai estére, fékezhetetlen jókedvvel játszott szerepét, ismételte énekszámait, láncolt és jelent meg a lámpák előtt. Az est másik hősnőjének, *Fedák* Sárának ugyancsak zajos estje

Az előfizetés ténye Budapesten nyugtával, vidéken feladóvevénnyel igazolandó. A kötvény és a nyugta, illetőleg feladóvevény megőrzendő.

volt. Szilaj temperamentumának egész tűzével táncolt. Az ötvenedik előadás boldong jó kedvét *Németh, Kovács, Urvári* fokozták kacagató mókáikkal. Az előadásban még *Kápolnai Juliska, Bojár Terka, Szirmai, Raskó és Tollagi* vettek részt. A Népszínház maga azzai ünnepeket meg *San-Toy* ötvenedik előadását, hogy a hat kisi feleségen kívül még a primadonnának is új kosztümöket szabott és külön, stilszerű ingyenzsínlapokkal lepté meg a jubilaris-előadás közönségét. (M—s.)

Ünnepelt kóristánok. Megható bucsuzkodás folyt le tegnap az Operaházban a szinpadon, *Lán-bán* első felvonása előtt. Az egész személyzet élén *Bianchi* asszonyonnyal, az illusztris vendégművésznővel, összegyűlt, hogy elbucuzzák a kórus két régi és mostan nyugalmomba vonult tagjától. Ezek: *Radecky Józsa*, (az egykori *Odry* Lehelné), aki huszonkilenc évig — és *Gábor Katica*, aki huszonnégy évig volt tagja az Operaház kórusának. *Mészáros Imre* igazgató Prágából sürgönyileg üdvözölte a távozókat. Az intézet nevében *Alszevgy* főrendező, a kórus nevében *Juhász* Ferenc, végül pedig *Nossida* Károly karigazgató mondott bucsuzbeszédet a távozóknak, akik sok ajándékot és számtalan virágcsokrot kaptak.

Az Országos Színész-Egyesület új elnöke. Az Országos Színész-Egyesület elnöki állása, *Molnár* Lászlónak a kolozsvári Nemzeti Színház-hoz való szerződésével, tudvalóval a tavaszon üresedésbe kerül. Erre az állásra, mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, az egyesület vezető elemei *Bölgényi* Józsefet, a kolozsvári színház intendantját önjajlák, megnyerni. A vidéki színészet kétségtelenül sokat nyerne, ha a színészetnek ezt a régi, ismert mecénását nyerné meg ügyeinek vezetésére.

Abrányiné, mint Musette. Az Operaházban holnap, szombaton *Leonecavallo: Bohémek* című dalműve kerül színpadra. *Abrányiné* visszaszerződésére óta először önként *Musette* egyik legjobb szerepét. Kivül még közreműködnek: *Kazár* Margit, *Várent* Vilma, *Takács, Alberti, Beck, Várdy, Kornai, Mihályi, Dabóky, Kereszt, Ney* Bernát, *Kiss* Béla és *Strósz*.

Vendégszereplés. Fedák Sári, a Népszínház kitűnő művésznője, két estén lépett fel Halasi Béla munkácsai színtársulatánál. Szerdén A baba címszerepét játszotta, csütörtökön pedig Szép Helénát zsoltolt ház előtt nagy sikerrel.

A Lindh hangverseny — elhalasztva. *Lindh* Marcella két nap előtt igen komoly influenzát kapott és ágyban fekvő beteg. Dalestélyt ennél fogva a rendezőség *hétfele*, január 28-ikára halasztja el, miután a művésznő két hét előtt nem számíthat teljes felépülésre. A váltott jegyek *érvényben* maradnak.

A Vígshízház új darabja. A *Férjek öröme*, a Vígshízház új vígjátékának második előadását is nagy közönség nézte végig. A darab még jobban tetszett, mint az első előadás. Legtöbbször nevettek a harmadik felvonáson, amelyet a zajos tetszésnyilatkozatok többször megakasztottak.

A Népszínház premijé. A Népszínház a jövő héten szándékozott megtartani *Suppé: A modell* című operettjének a bemutatóját, de ez a bemutatás, mint értesülünk, a *Pálmay*-esték miatt a rá következő hétre marad. Az operett címszerepét a betegségéből már felépült *Z. Bárdi* Gabi fogja kreálni.

Sorma asszonyról. *Sorma* Agnes asszony, a berlini drámai színésznő, akiről utóbbi időben sok szó volt, állandóan a berlini Lessing-Theaterhez szerződött, ahol a jövő hónapban fog először fellépni *Fuldá*-nak új darabjában. Érdekesnek tartjuk egyúttal felemlíteni, hogy *Sorma* asszony tízezer márká kárpótást fizetett *Schürmann* impresszariónak, amiért a művésznő ellen indítani szándékozott pöréről lemondott.

Mascagni és Mozart. Egyik berlini újság felemlíti, hogy tegnap mult éppen tíz esztendője annak, hogy *Mascagni*nak *Parasztbűcsület* című dalműve Németországban először került színpadra. Ebből az ötletből megemlíti a berlini újság azt is, hogy *Mascagni* ez alatt a tíz esztendő alatt nagy vagyon szerzett s most harminchat esztendő. Vagyis éppen annyi idős, mint amilyen *Mozart* volt, amikor meghalt s olyan vagyonatlan volt, hogy csak ingyentelével juthatott örök nyugvóhelyére.

A sátoralja-új helyi színház megnyitása. *Sátoralja-Uj helyi* írják nekünk: Immár városunkban is állandó oszloka van a színészetnek. Az új *Városi Színházat* ma nyitották meg a budapesti Nemzeti Színház tagjainak közreműködésével. Az ünnepségnek következő volt a programja: Ma délután három órákor *Észgyűlés* a város-háza tanácstermében, melyen *Dókus* Gyula színiügyi bizottsági elnök tartott ünnepi beszédet. Ezután következett a színház átadása illetve átvétele. Este hét órákor volt az első dízelőadás, a következő műsorral: 1. Prolog. 2. „A szigetvári vértanúk” című drámának első felvonása. 3. Előkép és a Szózat előnéklése. 4. Egy eredeti vígjáték.

A Casa-Goldoni bukása. *Ermete* *Novellinek*, a hírneves olasz színművészek, az a nagy művészi terve, hogy a francia *Théâtre-Française* mintájára, állandó Nemzeti Színházat teremtsen hazájának, az olasz közönség részvétele érdekében a szikláján hajótörést szenvedett. Egy rövid római távirat jelenté, hogy a *Novelli* által alapított *Casa-Goldoni* megbukott s a színházat már be is csukták. A *Casa-Goldoni* alig létesztendővel ez előtt nyílt meg s *Novelli* a régi *Teatro Villet* alakította át s rendezte be újra, hogy az első állandó olasz színházat megalapítsa. A színház a legnagyobb reménykedések közt kezdte meg működését s az egész olasz sajtó nagy lelkesedéssel üdvözölte. Megnyitó előadásán *Novelli*-t közel százszor hívták a lámpák elébe, úgy hogy kénytelen volt beszédet is intézni a közönséghez. Ebben a beszédében, többek közt elmondta, hogy most már csak a közönségtől függ, hogy az olasz színészet ne legyen kénytelen hazájában és a külföldön szanaszét kóborolni, s a *Casa-Goldoni* éppoly nemzeti büszkesége legyen az olaszoknak, mint a milyen *Molière* háza a franciáknak. A zsutolt ház valóságos tombolt lelkesedésében *Novelli* beszédére s most, rövid hat hónapra rá, becsukták a színházat.

Halbe Ifjúsága Bécsben. *Halbe* Miksa német drámaírónak *Ifjúság* című darabja, mint röviden már említettük, legközelebb színpadra kerül Bécsben, minthogy a cenzura visszavonta a darab előadására vonatkozó tilalmát. A bécsi cenzurának ez az engedékenység annál érdekesebb, mert néhány év óta valóságos harc folyt a darab előadása körül s a tilalom visszavonása a klerikális erőszak cenzura vereségét jelenti.

A megbukott Maeterlinck. *Maeterlinck*, az ismert színbolista drámaíró, *Othlon* című darabja a napokban került először színpadra a müncheni színházban. A rejtélyes darab egész világosan megbukott.

Operaelőadás a Telefon Hírműködésben. A Magyar Királyi Operaházban ma este *Leonecavallo* operája, a *Bohémek* kerül színpadra. Ez előadás teljes egészében a Telefon Hírműködés közvetítési fogja előfizetőinek lakására. A mostani nagy hidegben bizonyára kellemes szórakozásul szolgál a Hírműködés operaközvetítése, midőn a jó meleg szobában klasszikus zenét hallgathatunk. — Az opera előadása után a rendezési feladatok következik, majd még 11 óráig cigányzene-átvitel lesz hallható a kagylókön keresztül, melyet az Emke kávéházból közvetít a Telefon Hírműködés.

MŰVÉSZET.

□ **Esztétikai érzések lélektana.** Az Iparművészeti Múzeumban ma *Alexander* Bernát előadást tartott az esztétikai érzések lélektanáról.

Az előadó rövid pillantást vetett az esztétika történetére, hogy a modern esztétikák voltaképpen *Kant* alapította meg, akinek eszméit *Schopenhauer* oly sajátosan átalakította. Azután kifejtette, melyek azok a fogadatok, amelyeket *Kant* megindított, de meg nem oldott. Ezen történeti és kritikai bevezetés után az előadó hozzáfogott ahhoz a lélektani elemzéshez, melyvel az esztétikai fogalmak alapját akarta megvetni. Őt tételezett ki, melyeket behatóan magyarázott és példákkal megvilágított. Ezekben a tétételekben az foglaltatik, hogy az érzelem egyetemes kísérője minden lelki jelenségnek és hogy minden érzelem valamely szükséglet kielégítését, vagy ki nem elégítését jelzi. De valamint minden érzetünket objektíválják, azonképpen érzelmünket is mintegy kivételülk magunkból, azaz megszerelünk vagy meggyűlöltünk dolgokat, embereket. Az érzelem ezen objektívált része az, amit esztétikának nevezünk, úgy, hogy mégis igaz az, amit *Kant* mondott, hogy szép az, ami érdek nélkül tetszik, csak más értelemben az, Végül kifejtette, hogy az esztétikai érzelmek közt van rangfokozat, hogy vannak alsóbb és felsőbb rendek és kitűzte a következő előadások tervét. E szerint január 11-én a felsőbb rendű érzetek és szemléletek esztétikájáról tart előadást, január 18-án pedig a magasabb érzelmi működések esztétikájáról.

A szép számmal összegyűlt előkelő hallgatóság zajosan megéljengette *Alexander* Bernátnak érdekesítő előadását.

FARSANG.

)(**Kenyérbál.** A farsang legnagyobb szabásu mulatságának igérkezik a Kenyérbál. A szervező bizottság ma tartott ülésén a végrehajtó bizottságot a következőképpen alakította meg:

Elnökök: dr. Wekerle Sándor, Márkus József, gróf Szapáry Pál és dr. Szivák Imre. Ügyvezető elnök: Sacellary György. Alnökök: Halmos János, Kaiffa László, dr. Münnich Aurél, Rákosi Jenő, Heltai Ferenc, dr. Veiglberg Leo és Beöthy László. Jegyzők: dr. Rainer Béla, Németh Antal. Tagok: dr. Schwartzert Ottó, Gombár Tivadar, Rupp Zsigmond, Vészi József, Kollár Lajos, Ludwig János, Goldberger Samu, Benedek Sándor, Weisz Leo, Pollák Rezső, Agoston József, Sacellary Mihály, Kléh István, Polányi Géza, Püspöky Emil, dr. Bunczl Alfréd, Heinrich Alajos, Hegyei László Förgő István,

Hüttl Tivadar, dr. Bródy Samu, Elek Pál, Rust József, dr. Schreyer Jakab, Neuschloss Marcel, Tenezer Pál, Ráth Péter, dr. Vázsonyi Vilmos, Morzsányi Károly, Ehrlich G. Gusztáv, Alpár Ignác, Arányi Miksa, Hívós József, dr. Havassy Lezsó, Glück Frigyes, Krausz Lajos, Császár Jenő, dr. Wagner Géza, Rűck Géza, Springer Ferenc, dr. Róth László, ifj. Aich Ferenc, dr. Neményi Ambrus, Fenyő Sándor, Holló Lajos, dr. Bródy Lajos, Dienes Márton, Hamvay Gyula, dr. Pályi Ede, Korbuly József, Sturm Albert, Kenedi Géza, Berzsenyi Béla, Takács Mihály, Hegedűs Gyula, Porcsolt Kálmán, Ráthonyi Akos és dr. Rosenbergs Gyula.

A nagy érdeklődést folyó hó 6-án délelőtt 11 órákor a Hungária-szálló nagy termében fogja alakulni ülést dr. Wekerle Sándor elnöklése alatt megtartani.

SPORT.

A jég. Tegnap óta koresolyáznak Budapesten, nem úgy, mint régen, csak a városligeti pályán, hanem egyszerre ötfelől is, a decentralizált koresolya-sport: mindegyik hajlékában. Az élet egyelőre még egyiknek sem valami túlélénk. Régesrég nem lehet már igazában koresolyáznai s így a legnagyobb jégmatadoroknak is csaknem e körül kell kezdeni a körözést, nem is szóva a nyolcasokról, amelyek a szezon derekán a középklasszisu koresolyásoknak is mindennapos multiványai. De minden fel arra vall, hogy kemény, tartós től lesz az idén, hosszú jégsezon, örmére a jégbarátoknak, akik azt hitték már, hogy nekik többé nem fog felvirradni. A legnagyobb elevenség még aránylag az egyleti jégpályán van, csak az a kár, hogy a nagy jégpálya még nem nyílt meg s az egyleti koresolyázók a kényelmetlen kis pályára szorultak. A hangulat határozottan a budai jégpályán a legkedélyesebb. Itt már zárta a jég-család; csupa régi ismerősök vannak együtt, tele vigasggal, mindenféle társasjátékkal tölve el a koresolyaidőt. E két pályán kívül még a Tattersall és a Tiszviselői-telepi jégpályán koresolyáznak sokan; az állatkeri pályán meglehetősen esendő uralkodik.

A „legnagyobb” sportsman halála. Anglia legnagyobb és legemlégettebb sportsmanje, lord *W. Beresford* meghalt tüdőgyulladásban. A haláleset még a mostani háborus világban is óriás szenációt kelt Angliában, melynek legnagyobb versenystálla oszlik fel s amelynek a halálesettel a legelső Derby-favoritja marad gazdátlanul. *Volodjovskit* szerencsére nem a gazdája, *Beresford*, hanem még a tenyészője, *Mr. Theobald* nevezte a Derbyra, s így részt vehet a versenyben, örmére annak a tengersok fogadónak, aki már eddig is fogadásokat kötött reá. *Lord Beresford* különben arról lett híres az utolsó időkben, hogy ő honosította meg az amerikai világot Angliában. Neki lovagolt Sloan, majd utjabban a két Champion, Lester és *John Reiffot* foglalkoztatta, akik halála következtében most szabadok. Nincs kizárva, hogy a két brillians lovas közül valamelyik hozzáuk kerül.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A Kuria összes ülése.** A királyi Kuria tegnap megtartott összes ülésén a képviselőválasztási jogviselésre vonatkozó felszólalásokat elbíráló-tanács tagjai közül kisorsolás után lelétek a következők: *Székes* Ferenc, *Paizs* Andor, *Bene* Kálmán, *Nagy* Sándor és *Fabinyi* Ferenc rendes-, továbbá *Szilley* Nándor, *Oberschall* Adolf és *Adám* András póttagok. A lelépett tagok helyett titkos szavazás útján választották új tagokat. A tanácselnökökből álló választásbizottság ma hirdette ki a szavazás eredményét. Megválasztottak újabb rendes tagokul: *Fabinyi* Ferenc, *Paizs* Andor, *Nagy* Sándor és *Székes* Ferenc, míg *Bene* Kálmán helyébe *Adám* András került. Póttagok lettek: *Zachár* Emil, *Mesey* Albert és *Beck* Hugó.

§§ **Párviadal.** Dr. *Peri* Soma budapesti ügyvéd a mult évben párbaft vivott dr. *Guttman* Emilrel és *Guttman* Károly nagykereskedővel. A *Guttman* Emilrel lefolyt lovagias mérkőzésben egyik fél sem sebesült meg, míg a *Guttman* Károlyival vivott párharcon mind a ketten kisebb sebet kaptak. A két áffért ma tárgyalta a büntető törvényszék *Gajzágó* Manó táblai bíró elnöklésével.

Arra a kérdésre, hogy mi volt a párviadal oka, dr. *Peri* így felelt:

— *Guttman* Emil megsértett engem, én visszasértettem, ő provokált s én természetesen elégtelt adtam.

Dr. *Guttman* Emil azt vallja, hogy őt *Peri* levélben először sértette meg.

— *Hát Guttman* Károlyival miért verekedett meg? — kérdezte tovább az elnök.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hindu-mondások.

— A Fritze-féle gyűjteményből. —

Ha van, kinek a pénze sok,
S nem büszke ő azért,
Ha, ki kontár szobrot farag,
Mégsem kíván babért,
S ha van, ki nem ásit nagyot
Egy hülye vers után:
Ez oszt' az ember. De ilyen
— Mesében él csupán.

Istenfő az üldözött,
Bűnbánat nincs, csak baj között,
Csak jót cselekszik a szegény,
S csak akkor hű a nő, ha vén.

Fáy Nándor.

— **Kellemetlen utikalend.** Nagyon kellemetlen kalandja volt most a görög miniszterelnök nejének olaszországi útjában. A kegyelmes asszony néhány nappal ezelőtt a *Chiasso-Brindisi* vonalon *Brindisibe* utazott, hogy onnan visszatérjen hazájába, Görögországba. Nagyszámú osonmagja közt volt egy vaszeggel kivert bőrű is. Utközben a miniszterelnöknek arra a borzasztó felfedezésre jutott, hogy a lakat erőszakosan le van törve a bőröndről s hiányzik abból egy doboz, amelyben számos nagyrétkű ékszer volt. Az olasz hatóságok természetesen azonnal vizsgálatot indítottak, de a szorgos nyomozás dacára sem tudtak a tettes nyomára akadni: — az olasz vasúti tolvajok ugyanis csak meglehetősen ritkán szokták elcsipni.

— **A kerékpározás egészségtana.** A kerékpározás, mint *Heermann* német doktor egy orvosi folyóiratban írja, a gyakran ismétlődő túlerőltetés által a szívre veszélyt hozhat. Az angol játékokban gyakran pihenőszüneteket tartanak, a hegymászó, ki szívét és tüdejét egyformán erőlteti, légzési izmainak kifáradása folytán kénytelen pihenőt tartani; a kerékpározó nem pihen, mert nem is jut tudomására annak a nagy túlerőltetésnek, melynek a szív e sport gyakorlása közben alá van vetve. A parforsz-kerékpározó, alig hogy egy távolságot megtéve, kékes-vörös arccal és kidülledt szemekkel egy dombra feljutott, máris mintha kergetnék, sima felületén tova iramodik. „En a kerékpározásban — mondja *Heermann* — úgy, amint azt manapság üzik, nem látok életét. Erősítő eszközt, hanem az idegességnek bizonyos nyilvánulását, egy csillapíthatlan vágyunk erőszakos kielégítését s azért ajánlalnok tartom, hogy az orvosok a közönséggel szemben állást foglaljanak ellene.” Ha tehát az orvost megkérdezik, vajon valaki kerékpározhat-e, úgy azokat is, akiknek egészséges szívizomzatuk van, figyelmeztetnie kell a veszélyekre, melyek a szív tulságos megterhelése által keletkeznek. Hogy már meglevő szív-bajokat, véredény-megbetegedéseket az orvosok véleményadásában tekintetbe kell venni, az természetes. *Rosz szokás a szivarozás menetközben.* *Heermann* még a kerékpározók egy nagy hibájára figyelmeztet, hogy tudniillik nyitott szájjal mennek. Annak megítélésében, hogy valakinek a szervezete kerékpározásra alkalmas-e, az orvos azt is kutatja majd, hogy az orrüregben nincs-e oly akadály, mely a szabad lélegzetvételt akadályozza.

— **Három évszázad tanja.** *Pietro Pracelli* olasz újságíró az ujesztendőre a következő érdekes szövegű meghívókat küldötte szíjjei barátainak:

Van szerencsém ön ma este énnepi vacsorára meghívni, melyet édesatyám, *Filippo Pacelli* lovag tiszteletére rendezek abból az atkalomból, hogy ma érte meg életben a harmadik századot.

Filippo *Pacelli* ugyanis 1797-ben született, de bár a harmadik századot tapossa már, teljesen birtokában van még szellemi képességeinek. A vendégek természetesen meg is jelentek a vacsorára s nem egy lelkes tószat hangzott el az aggastyánra.

Mikor egyik szónok a beszéd hevében annyira ment hogy még száz esztendő kívánt neki, mosolygva tiltakozott az öreg ur:

— No, ez talán mégis sok lesz kissé.

— **Sarah Bernhardt és Coquelin New Yorkban.** Az isteni *Sarah* és *Coquelin* óriási reklámmal hirdették amerikai körutjuk első állomásán, *New Yorkban* szombaton befejezték előadásait. Ót hétig volt a társulat az amerikai metropolisban, szombatokon mindig két előadást tartottak, a vasárnap pihenőnap volt. Az összes színrekerült darabok közül legnagyobb sikere volt az *Aiglonnak*, bár az amerikai sajtóban akárhány lap akadt, amely azt írta *Edmond Rostand* e darabjáról, hogy a gyerekeségig naiv részletei is vannak. *Sarah Bernhardt* egéki dicsőítették az *Aiglomban*, *Coquelinnek Flambeau* szerepében csak félsikere volt, de annál több babért aratott, mint *Cyrano de Bergerac*. A modern színművek közül *Sardou: La Toscaja* tetszett legjobban a newyorki közönségnek, de *Coquelin* ebben is támadták a kritikusok. Azt írták róla, hogy nincs az ő *Skarpia* bájában semmi drámai erő sem s hiába emeli hangját egész a kiabálásig, nem lehet őt komolyan venni, éppenséggel nem hat tragikusán. A *Hamlet*-előadást sem fogadták szívesen, *Sarah Bernhardt* megmosolyogtatta benne; talán az is hozzájárult a balsikerhez, hogy Amerikában egész másképp fogják fel *Hamlet*-et, s a francia társulat nem tudott alkalmazkodni e felfogáshoz. Bár az amerikai újságok kritikái nem voltak kedvezők, az előadások anyagilag kitűnően sikerültek. Az *Aiglonnak* hét előadása százötven ezer koronát jövedelmezett, vagyis egy-egy több, mint

huszezer koronát. A bucsuelőadásra az asziatőrök halálán árákon kínálták és adták el a jegyeket; a közönség az est egész folyamán alatt lelkesen tüntetett tapsal és virággal a francia művészek mellett s az előadás végén *Coquelin* néhány meleg szóval istenhözadót mondva kilitásba helyezte, hogy tavasszal ismét visszatérnek *New Yorkba*. Érdekes, hogy a *Kuickerbocker*-színházban a francia előadásokkal párhuzamosan szintén az *Aiglont* adták miss *Maud Adams*-szal a főszerepben, és ezek az előadások is mindig zsúfoló házak mellett folytak.

— **A táviró, mint fétis.** A *Kap* és *Kairo* közti táviró-vonal kiépítése gyorsan halad a befejezés felé. A vonal hossza ötszázhatvan angol mérföldet tesz majd, háromszor mérföldet már befejezték. Az afrikai *Transkontinentál-Telegraph-Company* titkára, *J. F. Jones* érdekes adatokat mond el a bennszülötteknek a táviróval szemben való magatartásáról.

Sokkal kevesebb nehézségünk akadt a bennszülöttekkel — írja *Jones* — mint hittük volna. Sok harcias néptörzs földjén megy keresztül a táviró vonal, de a vadak nem akadályozták a munkát, sőt inkább segítkeztek nyújtottak abban. A műszaki munkások ugyanis nagyon ügyes fogással odacsalták a bennszülötteket a villamos vezetékhez, az néhányszor megütötte őket s azóta fétisként tekintenek a táviróra. A vadállatok sem akadályozták a vonal kiépítését, csak abban állott a munka óriási nehézsége, hogy újszólván áthatolhatatlan őserdőket kellett kiirtani s ehhez járulnak a rendkívül nagy társadéggal járó szállítások.

— **A csirkehus.** *Blum Ernest* a következő érdekes történetet mondja el a csirkehusról egy francia lapban.

A napokban elhunyt *Miot* tengernagy híres csévegő volt, s a fehér asztalnál mindenki szívesen hallgatta szellemtől szípkázó megjegyzéseit; kész örömmel mulatott is mindenkit az admirális ebédék, vacsorák alkalmával addig, míg csirke nem került az asztalra, mert ha ezt szolgálták fel, nem volt hatalom, amely belőle egyetlen szót is ki tudott volna csikarni. Egyszer elmesélte, mi az oka, hogy idioszinkráziával viseltetik a csirke iránt. Több, mint két esztendeig élt *Madagaskár* szigetén és ez egész idő alatt nem volt más tápláléka. Mint — csirke, de milyen csirke. Agyonsoványodott csont-bőr csibocsékká; az is igaz, hogy olcsók voltak, csak öt fillérbe kerültek. Panaszkodott is a tengernagy a szakácsának hogy már éppen elég volna a sovány csirkéből és hogy az izletes fehér hus valóságban a mese világába való. A szakács hunyorgatott egyet, hogy majd ő kerít jó kövér csirkehus. Aznap este őy fehér csirkeszárny került az asztalra, akár a hermelin. Csodálkozott is *Miot* és megkérdezte a szakácsot.

— Honnan került ide ez a csoda?

— Vettem.

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Írta: STEPNJÁK.

(35)

Csak a kiadásokat kellett fedezniük, s azonkivül valakit tartaniok, aki átvegye a csomagokat. Azt természetesen soha se tették meg, szólt, szemrehányó pillantást vetve Masára, s így egyedül kellett a városba hoznom a csomagokat. De azért mégis kezeltem számukra a „határ-ügyeket”, s egy ideig minden rendben ment. Egy-pár hét múlva egy bizonyos *Blum Abramka* nevű szerencsétlenül ügyetlen zsidó flótásra akadtak s bevették tag-
-ak. Ugy hiszem, volt hozzá szerencséd?

— *Andrej mosolygva bólintott.*

— Most már a parasztisták elég ügyesnek gondolván *Abramka* barátunkat, vagy a jó ég tudja mi más okból elhatározták, hogy már lévén saját zsidóik, saját határ után néznek.

— *Ugyan Dávid, — szóltál fel Masa.*

— Hagyja csak el; hagyjon beszélnem, azután elmondhatja, amit csak akar. Egy jó csomó pénzzel elküldték tehát *Abramkát Kisenevbe*, s ott határt rendezett be magának s úgy egyezett meg, hogy fizet. . . itt *Dávid*, hogy a drámai hatást növelje, rövid szünetet tartott. . . tizenyole rubelt pudonkint.

Hallgatva fordult *Andrej* felé. Azután *Masára*, majd újra *Andrejra* nézett.

Masa eléggé meghatottan látszott, de *Andrej* on a megindultság legkisebb jele sem volt látható, minthogy fogalma sem volt a becsület árakról.

— Tizenyole rubel pudonkint! Hisz ez hallatlan. Soha sem fizetek többet hatnál, — kiáltott fel *Dávid*. Gyalázat ilyen árakat fizetni. Egé-

szén elrontja nekünk a határt. Egészen elkényeztetik a csempészeket.

Egészen nekítüzesedett a tárgynak, s jellemző zsidó taglejtéssel kísérte szónoklatát.

— Alig hogy értesültem a dologról, természetesen nagy lármát csaptam, — folytatta nyugodtabban. — Visszatértünk a régi megegyezésre, én pedig rögtön leutaztam a határra, rendet teremteni.

— Remélem, sikerült? — szólt *Andrej*.

— Hál' istennek; de ki tudja meddig tart. Ki tudja, nem csinálnak-e újra valami hasonló rossz tréfát, ha majd egy másik zsidóra akadnak, aki ügyesebb, mint ez az *Abrumka*.

— Ugyan szégyelje magát *Dávid*, — veté most közbe *Masa*. — Hogy beszélhet ilyesmit? Erről a határdologról én is hallottam az odeszszaiaktól.

— Talán nem így történt?

— Semmi esetre sem. Magát a német határ, amely jó messze van, s ahol nincs senkijük sem, míg a román határ egész közel van *Odesszához*, s azonfelül van az egyesületnek egy ága *Kamenetben*, egészen a határ mellett. Ezért küldötték *Abramkát* szerencsét próbálni. Nem volt részükrol sem bizalmatlanság, sem nagyravágás saját határral dicsékedni.

— *Dávid* gúnyosan rázta a kezét.

— Jó, jó, — szólt, — nem megyünk olyan könnyen lépre. Amit tudok, azt tudom. Inkább mondja, hol találhatom *Abramkájukat*, hogy megmondjam neki az utazásom eredményét.

— *Masa* megmondta a címét.

— Most pedig föl kell készülödnöm, szólt. A sarokból előhozta húséges vászonzsákját. Azután belenyúlt s egyideig turkált benne. Alkalmasint valamit keresett. Minthogy azonban nem tudott ráakadni, fogta az egészet s kiöntötte tartalmát a diványra. Egy ing, egy mosdó keztyű, hajkefe, kis párna, egy német regény, egy pár harisnya, egynehány szögletes és gömbölyű bádogszelence változatos sokaságban következett. Egész folsze-

relés olyannak, aki életének nagy részét a vasúti kocsiiban tölti.

— Méinkü furcsa valami ez az én zsákom, akármit keres az ember, mindig a fenekén van, szólt és megkapott egy kis svájci készítményű faragott fahordócskát, amely utóljára gurult a diványra.

Leacsavarta a tetejét s egész gomb-, cérna-, tű-, olló-, gyűszű-készlet tűnt elő. Levetette a kabátját és varni kezdte.

— Adja ide, szólt *Masa*, majd megigazitom.

— Dehogy adom, jobban értek én ahhoz. Asszonyunka nem tart, — szólt *Dávid*.

Dávid holmiját *Andrej* kezdte visszarakogatni a zsákba. Többek közt egy kis zöld zsákot talált. Amikor *Andrej* felvette, különös tárgy hullott ki belőle. Először gyermekjátéknak nézte. *Dávid* kedvencei számára ilyet is tartott magánál. Egy kis fakocka volt, peic kis állványon. De nehéz, hosszú bőszijak voltak hozzá erősítve, ez mutatta, hogy használati tárgy. Azután volt a zsákokcsában valami gyapjukendő, váltakozva fekete-fehéren csilvok. *Andrej* felismerte a zsidó imafelszerelést. Volt valamikor a zsinagógában s ott látta őket. A kocka volt a kisebbített oltár, amelyet imádkozás közben homlokukhoz erősítettek; a csikos kendő pedig a szent *thalesz*, amelylyel fejüket takarják be.

— Nézze csak, — szólt *Masához*, megmutatva neki a tárgyakat.

Mindketten kacagásba törtek ki. *Dávid* birtokában, aki mint a többiek, szabadgondolkodó volt, igen igen furcsák voltak.

— Ez az én tlevelem; sőt annál is többszólt *Dávid* nevetve, mert sohasem utazom nélküle. Valósággal varázshatása van a kémekekre, akik fejükbe veszik, hogy nihilistának nézzenek.

Mosolygott, s valakítön fehér fogaitval elharrapta a fonalat.

— Menjünk *Zinához*, szólt, készen vagyok megjelenni a vezér előtt.

Bankok.

Table listing bank names and their exchange rates, including Anglo-Osztrák bank, Budapesti bank, and others.

Biztosító-társaságok.

Table listing insurance companies and their rates, such as Fővárosi biztosító társaság and others.

Malmok.

Table listing mills and their exchange rates, including Concordia-malom and others.

Iparvállalatok.

Large table listing various industrial companies and their exchange rates, such as Budapesti téglagyár and others.

Közlekedési vállalatok.

Table listing transportation companies and their rates, including Adriai m. tengervíz and others.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets and their rates, such as Budai sorsjegyek and others.

Pénzszemek és váltók.

Table listing gold and silver coins and exchange rates, including Magyar arany and others.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzékötletesség hivatalosan a következő ártáblákat állapította meg:

Ártáblák: Heremag: huerna magyar 43.-48.- korona, vörös aprószemű 48.-50.- korona, vörös erdélyi ... korona, vörös bánási ... korona, közepesemű 55.-58.- korona, negyszemű 61.-65.- korona. Disznózsír: budapesti 54.50-55.- korona, vidéki ... korona. Táblaszalonna: légszenteltett vidéki ... korona, városi 4 darabos 41.-42.-, korona, 3 darabos 45.50-46.-, korona, üstölt ... korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50-15.-, korona 120 darabos ... korona, 100 darabos 15.25-15.75 korona, 85 darabos 16.-16.50 korona. Azonnali szállítással, Szerbiai szokás szerinti minőség 13.75-14.-, korona, 100 darabos 14.75-15.-, korona, 85 darabos 15.50-15.75 korona. Szilva: szlavóniai 15.25-18.50 korona, szerbiai 16.50-17.-, korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzőhöz kedvezőtlenebb az irányzat. Dél tőzsdé szintén gyenge maradt Berlinre. Zárlat valamit javult Berlinre. Magándiscontó 4 százalékos. Bécs, január 4. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyjárdék 117.90. Tízszáz és szegedi kölcsön sorsjegye 140.25. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 100.25. Magyar kőveti vasúti állami kötvény 120.10. Magyar eszaktörök- és pénzváltóbank 42.00. Rimamurányi vasútrészvény 470.-. Alpesi bányarészvény 434.-. Magyar aranyjárdék 92.30. 4%-os Magyar földiehern. kötvény 91.75. Magyar hitelbank részvény 674.-. Magyar nyeresémi kölcsön sorsjegye 168.75. Kassa-oderberg vasúti részvény 354.-. Magyar kereskedelmi bank ... Magyar cukoripar 1600.-.

bank 269.-. Bécsi bankgyűléslet 460.-. Osztrák-magyar bank 1892. Déli vasút 110.-. Dunagőzhajózási részvény 742.-. Dohányrészvény 293.-. Császári és királyi arany 11.39. Német bankváltók 117.60. 42%-os ezüst járdék 93.15. Osztrák koronajárdék 93.15. 1864-iki sorsjegy 197.50. Osztrák hitelintézet részvény 669.-. Unionbank 541.-. Osztrák Länderbank 407.-. Osztrák-magyar államvasút 670.25. Elbavölgyi vasút 470.-. Alpesi bányarészvény 433.50. 20 frank arany 19.14. Londoni váltóár 240.39. Bécsi Tramway Lütt B. 295.-. Bécsi Tramway Lütt A. 240.-. Lípót kohó ... Az irányzat nyomott.

Bécs, január 4. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 669.-. Magyar hitelrészvény 675.-. Anglo-Osztrák bank 269.-. Bécsi bankgyűléslet 460.-. Union bank 542.-. Länderbank 407.50. Osztrák-magyar államvasút részvény 670.50. Lombard 110.-. Elbavölgyi vasút 470.-. Északnyugati vasút részvény 462.-. Dohányrészvény 293.-. Rimamurányi vasút 471.-. Alpesi bányarészvény 434.-. Májusi járdék 98.30. Magyar koronajárdék 92.32. Török sorsjegyek 106.-. Német birodalmi márká 117.66. Napoleon d'or 19.12.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 4. (Tőzsdéi tudósítás.) A new-yorki tőzsdé tegnapi lánghasága és ennek nyomán a tegnapi nyugati tőzsdék bágyadtsága az egész vonalon azt eredményezte, hogy az árfolyamok eleinte alacsonyok voltak. Bányarészek szűkebb körben hanyatlottak. Bankrészek ingadozó. Járdékok renyhék. Vasutak mérsékelt kurzusok mellett tartották magukat. Amerikaiak és Kanada-Pacific részvények lánghák. Kétszáz londoni kurzusok gyengéssé meg inkább nyoma a hangulatot és az általános irányzatot. Magánészámítási kamatláb 4%.

Berlin, január 4. (Zárlat.) 42%-os papírjárdék ... 4%-os osztrák aranyjárdék 99.90. Elbavölgyi vasút ... Magyar koronajárdék 92.90. Osztrák-magyar államvasút 143.10. Kassa-oderbergi vasút ... Bécsi váltóár 84.95. Magyar vasúti beruházási kölcsön 102.-. Alpesi bányarészvény ... Disconto-Commandit 175.80. Általános villamosági Edison 202.-. Gelsenkircheni 173.-. Laura-kohó 192.10. 42%-os ezüstjárdék ... 4%-os magyar aranyjárdék 98.75. Osztrák hitelrészvény 210.25. Déli vasút 25.75. Károlyi Lajos vasút ... Orosz bankjegyek 216.25. 4%-os új orosz kölcsön 95.10. Török dohányrészvény ... Olasz járdék 92.25. Magyar hitelbank ... Dynamit Trust 149.-. Harpeni 169.30. Az irányzat bágyadt.

Berlin, január 4. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4%-os magyar aranyjárdék 98.75. Magyar koronajárdék 92.90. Osztrák hitelrészvény 210.25. Osztrák-magyar államvasút 143.10. Déli vasút 25.75. Eszaki-nyugati vasút ... Elbavölgyi vasút ... Orosz bankjegy készpénz 216.25. Buschtienhradi ... Orosz bankjegy ... (Ultimo.) Lombard ...

Hamburg, január 4. (Zárlat.) 42%-os ezüstjárdék 93.70. 1890. sorsjegy 138.-. Déli vasút 25.50. 4%-os osztrák aranyjárdék 99.30. Osztrák hitelrészvény 210.30. Osztrák-magyar államvasút 143.-. Olasz járdék 95.10. 4%-os Magyar aranyjárdék 99.10. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, január 4. (Zárlat.) 42%-os papírjárdék ... 4%-os osztrák aranyjárdék 99.95. Magyar koronajárdék 93.85. Osztrák-magyar bank 122.-. Déli vasút 25.90. Elbavölgyi vasút 118.50. Londoni váltóár 20.43. Bécsi bankgyűléslet 117.-. Villamos részvény ... 3%-os magyar aranykölcsön ... 42%-os osztrákjárdék 98.-. 4%-os magyar aranyjárdék 98.50. Osztrák hitelrészvény 210.40. Osztrák-magyar államvasút 143.50. Eszaki-nyugati vasút 118.50. Bécsi váltóár 84.95. Párisi váltóár 813.83. Unio bank 135.-. Alpesi bányarészvény 218.-. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, január 4. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január 4. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 210.50. Osztrák-magyar államvasút 143.-. Déli vasút ... Osztrák aranyjárdék ... Olasz járdék ... Bécsi bankgyűléslet ... Bányarészek szálladtak.

Páris, január 4. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút ... 4%-os osztrák aranyjárdék 100.25. Osztrák Länderbank ... 3%-os francia járdék 102.22. Ottomanbank 541.-. 3/4%-os francia járdék 103.80. Alpesi bányarészvény ... Déli vasút ... 4%-os magyar aranyjárdék 101.45. Párisi bankrészvény 1098. Olasz járdék 95.92. Francia földészlet. járdék 100.50. Osztrák földművelési részvény ... Török dohányrészvény 314.-. Az irányzat szálladt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 4. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül sulyban) ... filéig. Oreg közép (páronként 300-400 kilogramm terjedő sulyban) ... filéig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) 96-97- filéig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő sulyban) 85-96- filéig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 84-95- filéig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felül sulyban) ... filéig. Közép (páronként 240-280 kilogramm sulyban) ... filéig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) ... filéig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) ... filéig. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő sulyban) ... filéig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) ... filéig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) ... filéig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) ... filéig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felül sulyban) 90-92- filéig. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő sulyban) 86-88 filéig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 82-84 filéig. Sertéselátszám 1901. január 2. napján volt készlet 31.817 darab. — 1901. január 3. napján elhajtatták 214 darab. 1901. január 3. napján elszállított 214 darab. 1901. január 4. napjára maradt készletben 31.817 darab.

Napirend.

Napló: Szombat, január 5. — Római katolikus: Telesfor vt. — Protestáns: Simeon. — Görög-országi: december 29. Krít. 10 vt. — Zsidó: Tebeth 14. Sabbath,

Wajochi. — Nap fél 7 óra 33 percek. — Nyugszik: 4 óra 7 percek. — Hold két: délután 5 óra 2 percek. — Nyugszik: délelőtt 7 óra 25 percek. — Holottite: reggel 1 óra 14 percek.

A miniszterek nem fogadnak. Nemzeti Múzeum. Képtár, nyitva d. e. 9 óráltól 1-ig. Többi tárai 1 korona belépődíjjal meglekinthető. Zéli kiállítás a Múcsarnokban délelőtt 9 óráltól délután 4-ig. Belépődíj 1 korona. A Nemzeti Szalon kiállítása délelőtt 9 óráltól este 8-ig. Belépődíj 60 fillér.

A Visszatulítottak Szalonja a Klotild-palotában. Nyitva délelőtt 9 óráltól este 9-ig. Belépődíj 50 fillér. Iparművészeti társulat kiállítása nyitva délelőtt 9 óráltól 1-ig és este 5 óráltól 8-ig. Országos képtár az Akadémiában zárva. Iparművészeti múzeum kiállítása zárva. Mezőgazdasági iparmúzeum zárva. Technológiai Múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva délelőtt 9-1 óráig. Földtani múzeum a Stefánia uton, nyitva délelőtt 10 óráltól 1 óráig. Belépődíj 1 korona. Közlekedési múzeum zárva. Magyar kereskedelmi múzeum az iparsarnokban d. e. 9-től 2-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig. Az Akadémia Goethe-szobája zárva. Múzeum könyvtár nyitva d. e. 9-1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3-7-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-8-ig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10 óráltól 12 óráig és este fél 7-től fél 9-ig. Statisztikai hivatali könyvtára délelőtt 10 óráltól 1-ig. Magyar kereskedelmi múzeum könyvtára és tudakozó osztálya délelőtt 9 óráltól 12-ig és délután 3-tól 6-ig. Az új országháza kiállításának és lépcsőháza délelőtt 10 óráltól 1-ig 40 fillér, azontul este 6-ig 1 korona. Mentőegyesület helyiségei reggel 8 óráltól este 8-ig. Állatkert a Városházában nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-út 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szaknyitvány VII. kerületi út 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9-12 óráig és délután 3-6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, (a Keleti mintatár és kereskedelemtörténelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi iparsarnokban nyitva: délelőtt 9 óráltól 12 óráig és délután 2 óráltól 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körút 32. szám alatt.

TÁJÉKOZTATÓ.

Advertisement for 'Első Magyar gazdasági gépgyár' (First Hungarian Economic Machine Factory) featuring '1600 gőzcsepplőkészlet üzemben!' (1600 steam engine sets in operation!) and 'Gőzcsepplőkészletek' (Steam engine sets) with various technical specifications and contact information.

Időjelzés. — Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, január 4. Az időjárás helyzet lényegében nem változott. Közép-Európát nagy kiterjedésű légnyomás maximum borítja, míg az alacsony nyomás a Földközi-tenger felett van. Az idő Európában tulajdonképpen száraz s főleg csak délen csapadékos. A hőmérséklet Közép- és Kelet-Európában igen alacsony. A hideg centruma egyelőre a magas északra, másfelől Erdély és Románia felé van. Hazánkban erős hideg uralkodik; némi hó többfelé esett, de főleg északra. Keltés: Tulnyomán száraz idő várható, erős fagyokkal s legteljesebb délután némi havazással.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1901. január hó 5-én.

Bohémek.

Opera négy felv. Szövegét (Murger nyomán) írta és zenéjét szerzte Leoncavallo Ruggiero. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Marcel	Alberti V.	Césztin	Dalmoki
Rudolf	Beck	Murand	Kertész
Schaunard	Takács	Murand	Ábrányiné
Colline	Várady	Mimi	Kaczer M.
Barbuche	Kornai	Eufémia	Váent
A kis gróf	Mihályi	Eulalia	Kolozsvári

Kedzete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. január hó 5-én.

Másodsor:

A párisi asszony.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Beque Henry. Fordította Lázár Béla.

Személyek:

Du Mesni	Vizvári	Clotilde	Lánczy
Lafont	Császár	Adéle	Boros F.
Simpson	Dezso		

Kedzete 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. január hó 5-én.

Primadonnák.

Operett 3 felvonásban, egy változással. Szövegét írta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte: Mader Raoul.

Személyek:

A gróf	Boöthy	Rózsika	Gombaszögi
Olivia	Margó	Felice mester	Füredi
Lopták	Sziklai	Kovácsmester	Mátrai
Clairette	Szoyer	Pista	Lenkei
Beppo	Páthonyi	A rendező	Kardos

Kedzete 7 1/2 óraker.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrassy-út 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

VIGSZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. január hó 5-én.

A férjek öröme.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: A. Valabrégue. Fordította: Faj J. Béla.

Személyek:

Chambodard	Gál	Rondinot	Balassa
Claire	Szerémy	Therese	Varsányi
D'Asserolles	Hegedüs	Gulistan	Vendrei
Elise	Lenkei	Alfred	Gyöző
Laverdière	Tapolczai	Auguste	Kardos

Kedzete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. január hó 5-én.

A kis szökevény.

Operett 3 felv. Irta Hicks és Nicholls. Fordították Kacsányi Géza és Makai Emil. Zenéjét szerzte: Monkton és Caryll.

Személyek:

Lord Coodle	Szerdahelyi	Gray	Küry
Lady Coodle	Krecsányi	Flipper	Kovács
Stanley Ed.	Szirma	Carmenita	Hegyi
Dorothy	Harmath	Alice	Kápolnai

Kedzete 7 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Szombat, 1901. január hó 5-én.

A XIX. század.

Előadás 3 felvonásban, egy előjattal. Irta Pekár Gyula.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. január hó 5-én.

Aesopus.

Vígjáték 5 felvonásban. Irta Rákosi Jenő.

Személyek:

Aegaeus	Egressy	Dorus	Körösmezői
Diodor	Horváth	Darthanus	Paulay
Xantus	Abonyi	Aesopus	Mihályfi
Castus	Szigeti	Nyola	Lendvayné
Samios	Gyones	Erota	Török
Alkias	Zilahy	Trundusia	Rákosi

Kedzete 7 óraker.

FOLIES CAPRICE.

Ma:

Sisters Ilenth

nemzetközi ének- és tánc-duettisták.

„Erblich belastet.“

Előzőleg:

Üsd vissza!

6s

10.000 Gulden Mitgift.

Réggel 5 óráig cigányzene a pompás

téli kertben.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Az előadás kezdete 8-kor.

Még csak rövid ideig

FREGOLI!!

FREGOLI vendéggjátékának

hatásos sikere. Ma:

„BELAMPAGÓ“

(a gyors pincér).

1 felvonásban, 7 személyes előadja:

Fregoli Lipót ur.

Fregoli heti műsora:

Holnap vasárnap d. u. 1/2 8 óraker: utolsó népszerű előadás, mérsékelt helyekkel, egész új műsorral.

Vasárnap este: „Camaleon“.

Hétfőn: „A méh“.

Az „Eldorado“ című Varietében teljesen új műsor.

A műsorban minden este új meglepetésekkel. Legközelebbi udonság:

„MIM“.

Továbbá:

Armin József és Käthe

realisztikus, humorisztikus színházi parodisták.

Mde. Marquis e Diane de Fouteusy

Statues vivants en blanc.

Miss Clara Ballerini

a trapéz királynő.

Jegyek kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9-11 óráig és délután 3-tól és este a pénztáránál, ugyanint Weiss A. nagytársada Károly-körút 26., tőzsze Andrassy-út 38. és 26. szám alatt egész napon át.

Figyelem!

Ajánlok

harczi

kanárikat

nappali és éjjeli éneklők, melyek kitűnő mély hangszabásban, durrög, szoprán, pacsirta, fuvola és síp-énekekben, dréja 6, 7, 8, 10, 12 és 16 korona. A legnagyobb hídegen is szűltök utánvéttel vagy az összeg előre való beküldésével az én vizikórra, jótállással együtt. Ha nére és szűzesség megőrzésért. 10 napi próbát, esetleg kiserelés, vagy az összeg visszafizetésére minden levonás nélkül. Kezelési utasítás mellékeltek. Brozina A. kanári tonyóska és kivülki lábat, Liza a Duna mellett.

Vegyes képes és verseskönyvek.

Arany ABC. Összeállította Gyula bácsi. Bötti ár 2 K.

Pajkos Péter (Strawelpeter), kivágot képeskönyv. Ord. 70 fillér.

A kis veresbgy története, rendkívül díszes verseskönyv. Ord. 1 kor. 60 fill.

Borzas Peti. Marcsi és Mariska, Lina és Nina. Vidám tréfák, versek szedte Gyula bácsi. Elszakíthatatlan képeskönyv. Ord. 1 kor. 60 fill.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában

Egy szép birtok

a tenger mellett,

Fiumétől egy órányira, az angol Walter Scott volt tulajdona 6 házsal, fürdővel, sétányval, bor- és olajbogyótermeléssel, rózsatók stb. jutányosan eladó. Közlelbbi meg tudható a tulajdonosnál:

Justin, Károly-körút 19.

II. em. 19.

BUTOR részletfizetésre!

Allami és város tisztviselők, katonatisztek, egyházak, valamint más hitelképes egyének kedvező feltételek mellett kapnak szállár származvány asztalos- és kárpított bútorekat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzéket 25 kr. levéljeggyel beküldésre ellenbementve küldtünk cég B. osztálya. 8167

Zenemű-ujdonságok.

Albumok és magyar dalok:

Budapesti dalokbókta	koronártaék	4.-
50 bufejtő nótá	2.-	2.-
50 hallgató nota	2.-	2.-
Küry Dalos könyve	4.-	4.-
Blabáné 102 dala	2.-	2.-
Bécsi tánc-album 1901.	2.40	2.40
Lakatos, Jászberényi hallgató nóták	2.40	2.40
Géllén, Nagárdi hangok, 2 dal	1.50	1.50
Magyar Varieté-album	4.-	4.-
Dankó, Hüllő levelek	2.-	2.-
Dankó, A bor legendája	1.60	1.60
Greizinger, 10 kuruc dal	3.20	3.20
Greizinger, Örök szerelem	2.-	2.-
Felix, Pizzicattella dal	1.50	1.50
Lányi, 2 magyar dal	1.60	1.60
Schmidt, Dalám, 10 füzet, 4	1.20	1.20
Székács, Dalok	3.-	3.-
Monkton, A cézrnaszál-dal	2.50	2.50
Rosenzweig, Tánc-album	2.-	2.-
Lányi, Gardonyi nóták	2.40	2.40
Lányi, Peitő csatadala	1.20	1.20
Ványfi, A betyár szerelme	1.60	1.60
Greizinger, Resignation	2.40	2.40
Henriquez, Tudom, hogy visszahívás majd engemet	1.20	1.20
Kecker, Jós-dal	2.-	2.-

Táncok zongorára 2 kézre:

Capna, Bersagliere	1.60	1.60
Farbach, Esmeralda-keringő	2.40	2.40
Barta, Almok, dalkeringő	2.40	2.40
Baitz, Secessio, induló	1.50	1.50
Baitz, Havasi rozsa, polka	1.50	1.50
Mathis, Klub-polka	1.50	1.50
Paolis, Bosnyák induló	1.50	1.50
Schmidt, Fesck polka	1.50	1.50
Schousa, Washington posta-induló	1.50	1.50
Zellner, Schützen-induló	1.50	1.50
Rácz Laci, Dezső-csárdás	1.50	1.50
Rácz Laci, Horti csárdás	1.50	1.50
Jones, Görög rabszolga	6.-	6.-
Jones, Gésák 2 kézre	6.-	6.-
A kis szökevény, 2 füzet 4	3.-	3.-
Sulaimith, 2 füzet 4	3.-	3.-
Asszonyregement, 2 füzet 4	3.-	3.-
Geszti, Hóvirágok	1.60	1.60
Rossy, Honey-moon-induló	1.80	1.80
Keawuldy Leslio-induló	2.-	2.-
Hüvös, Szeretsz? polka	1.50	1.50
Zellner, Oberst Gaal-induló	1.60	1.60

koronártaék

Schleicher-keringő	1.80	1.80
Koltár, Monte Christo	2.40	2.40
Kille Kille Karline	1.80	1.80
Movena, Klänge aus dem Paradies, keringő	2.40	2.40
Kutschera, Panama-keringő	2.40	2.40
Yvon, Iri-keringő	2.-	2.-
Yvon, Vision-keringő	2.-	2.-
Bartha, Casino-csárdás	2.-	2.-

Ólcsó operák, zongorára 2 kézre:

Auber, Partici néma	1.50	1.50
Kóniúves és lakatos	1.50	1.50
Bethoven, Fidelio	1.80	1.80
Egmont	1.80	1.80
Bellini Norma	2.40	2.40
Alvajáró	1.50	1.50
Puritana	1.80	1.80
Boisclien, Fehér nő	1.80	1.80
Donizetti, Lucia	1.80	1.80
Lucrezia	1.80	1.80
Ezred leánya	1.80	1.80
Flotow, Martha	3.60	3.60
Stradella	3.00	3.00
Halévy, Zsidóné	3.60	3.60
Händel, Mesias	2.40	2.40
Haydn, Teremtés	1.80	1.80
A négy évszak	1.80	1.80
Herold, Zampa	2.40	2.40
Kreutzer, Grandjai éji szállás	1.80	1.80
Loitzing, Császár és ács	2.40	2.40
Fegyverkövacs	2.40	2.40
Vadorzó	2.30	2.30
Mendelssohn, Szentiványi álom	1.80	1.80
Meyerbeer, Ordg Robert	3.60	3.60
Hugonották	4.80	4.80
Prófeta	3.60	3.60
Afrika nő	3.60	3.60
Mozart, Don Juan	1.80	1.80
Figaro lakodalmá	1.80	1.80
Titus	1.80	1.80
Varáslúvola	1.80	1.80
Niccolai, Windsoni vig nók	1.80	1.80
Rossini, Sevillai borbély	1.80	1.80
Schumann, Faust	3.60	3.60
Verdi, Rigoletto	4.80	4.80
Tevédő nő	4.80	4.80
Trovatore	3.60	3.60
Weber, Büvös vadász	1.80	1.80
Oberon	1.80	1.80
Picciosa	1.80	1.80

Kaphatók:

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyv- és zenemű-kereskedésben
BUDAPESTEN, VI. ker., Andrassy-út 21. szám.
Vidékre az ország és portóra 20 fillér költségű beklüldés után pontosan szállítjuk.

AKAR JÓL MULATNI?

Ugy vegyen farsangra nálam lakkepöt, melyért 6 óra jótállók. Főn slack, fűző vagy gombos, elegáns gavalér forma --- 4.-
Párisi divi jelöltésű szakk. gombos, elegáns --- 4.50
Főlepip szalonlakból, divatos 3.60, kivágot --- 4.-
Női szalonlakk, cugos vagy fűző, párisi divat --- 3.60
Kivágot lakkepöt, elegáns csokor, borsárok --- 2.-

Columbus-koresolya
1 pár legelőgésőbb, fűző cipővel együtt, teljes felszereléssel
Gömböskény --- 12.-
Valódi orosz gómböskény szakk --- 12.-
Valódi orosz gómböskény nőknél --- 1.60
Kánseni valódi díszöltözési, elegáns 2.80
Kétfőn több szűz kánseni cipőbőrakkai elöl-ül-árgyabbat, mint-lyet ingyen és bementve küldök.

AGULÁR DÁVID FIA BUDAPEST.

Deák-tér és Király-u. sarok.

UJDONSÁG!

7 Jótáll magyar tréfa (urnakont.)

Orlási sikor, nagy koresole

Árjegyzék:

1. sz. 2. sz. 3. sz. 4. sz. 5. sz. 6. sz. 7. sz.

100 drb 20 K. 10 K. 4 K. 4 K. 4 K. 4 K. 4 K.

Ismételőknak 50% engedmény!

Teljes mintaköltsémet 70 fillérről bementve küld a

Corvina műintézet, Szigetvár.

MA és HOLNAP
1 méter
 valódi francia
női posztó
 154 cm. széles, a legdivatosabb
 pastelszínekben
 — csak magánfeleknek —
Weiner Mátyás 90 kraj.
 női divat-áruház
 Budapest, Andrásy-ut 3. 00 cár.
 Minták a vidékre ingyen és bérmentve.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAP **PAP** **PAP**

1 fesszealjtható vaságy 3 db kivethető matraccal	10.-	1 acél sodrony ágybetét	5.-
1 rouge paplan	1.80	1 tengerifüli matrac	4.50
1 csachmir paplan	2.30	1 afrigue	5.-
1 satin	3.30	1 löszir	12.-
1 atlasz csachmir	4.30	1 ablak köper függöny	3.-
1 selyem atlasz paplan	8.30	1 tunis	1.50
1 tucos selyem atl. pal. 13.50	2.30	1 gyapjú	4.50
1 jó váson paplan lepedő	2.-	1 ág, 1 asztalterítő bouret	5.50
1 ág	1.30	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 faneli ágytakaró pokróc	2.30	1 ágyléke I.	0.80
1 gyapjú	3.50	1 ágyléke II.	5.50
1 jó lepkórc	1.60	1 mir. jó futószőnyeg	4.-
1 toll pokróc	4.60	1 miniatyó	0.75
1 szép fali szőnyeg	7.50		

GICHNER JÁNOS
 paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, va-
 butor stb. nagy raktára
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
 Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki meg-
 rendeléseket pontosan eszakszolgálatunk, nem tetsző árak kicserélte-
 nek, vagy a pénz visszatart.

Titkos betegségek
 gyógyítására a specialista legjobban ajánlható
 számos éven át szerzett gazdag kórházi ta-
 pasztalatai alapján

Dr. FABINYI J.
 v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel
 férfiaknál és nőknél: **hugycsőfolyást, hólyagbajokat,**
ujjakörös sebeket, syphilist, ennek következményeit,
makacs bőrbajokat és az őrletőzéstől támadt
idegbetegségeket.

Meglepető az eredmény férfinyugveségéknél (impo-
 tentia) ugy fiatal, mint öregbe egyéneknek.
 Biztos siker folytán a honorárium utólag is
 fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatos
 gyógyszer.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz.,
 (Dohány-utca sarok, I. emelet).
 Bejártat a lépcsőnél. Külön váróterem.
 Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Félstabil Compound-Condensatiós-gőzgépek
 kihuzható csokazással 20—100 lóerőre. Legjobb legtakarékosabb és legeg-
 szerűbb üzempép malmoknak, fűrésztelepeknek és más iparvállá-
 latoknak. Prospektusok ingyen.

Gőzkazánok Reszovolrook. Vas- és fémtüvények. Saját gyártmányu
 minden rendszer szerint. csapágyfém. Kovácsmunkák. Általános gépépítészot.

AZ ELSŐ CS. KIR. SZAB. DUNAGŐZHÁJÓZÁSI-TÁRSASÁG
Ó-BUDAI HAJÓ-, KAZÁN- és GÉPGYÁRÁNAK
 kereskedelmi képviselősege
BUDAPEST, V. KER., LIPÓT-KÖRUT 28. SZÁM.

A nap tüze
 sem ragyog fényesebben az Arkanzas gyómant-
 utánzatnál. Ezen gyómant-utánzat kizárólag ajour-
 foglalabban foilo zrikül kapható fülbevalók, mell-
 tük, gyűrűk stb. elismert jutányos árak mellett. To-
 vábbá nász és alkalmi ajándékok bronz, terra-
 kotb, bőr és más disznú ujdonságokban,
MAGAZIN ARKANZAS Sterk Izsó
 Budapest, Teréz-körút 10. Abbazia kávéház mellett

Titkos betegségek ellen
 25 évi, részben katonasorvosi (a bécsi és buda-
 pesti katonakórházakban), részben magánorvos
 tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACS, V. cs. és k. ezredorvos.
Electrotherapiail rendelő intézete
 Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.
 A legelhanyagoltabb **hugycsőfolyások, legsu-
 lyosabb húgyhólyagbajokat, bűjskörös sebeket,**
syphilist, és őrletőzéstől utóbajait

Elgyengült férfierőt
 az orvosi világ által legújában olyanira fol-
 karolt és hatásában páratlan siker

Electro-Massage vagy Psychrophor
 által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befec-
 kendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegsége-
 ket, valamint ifjúkori bűnök következtében be-
 állott ideg és ennek utókövetkezményeképp létre-
 jött hátféregbajokat gyógyít a legújabb gyógy-
 mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig.
 Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat
 Külön váróteremek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; eset-
 leg gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

Keresztény Ruhaszövetkezet
 Teréz-körút 46. sz. alatt

megnyitott a minden fáradságot, küldelmet félre téve, a vezet-
 ség arra törekedik, hogy a lehető legjobb kiszolgálásban része-
 sít a vásárló tagokat.

A szövetkezet áruházaiban kapható minden cikk, ami
 nélkülözhetetlen szükségletet képez a ruhakészítéshez. — Kapható
 mindennemű férfi- női- és gyermek-ruccik. Paplan, vászon,
 szövet stb. stb. Előrendelést szabványosított, aki a legk-
 zonyosabb igényeket is kielégíti. Kiszárazítás és részlet-
 törlesztés mellett szövetkezet be az összes árak. Vásárlói csak
 tagnak lehet. Tagul az tekintendő, aki legalább egy üzletre
 járja, melynek 30 koronát (vagy értéke vagy egyszerre vagy
 10, egymást követő hévi 4 korona részletekben fizethető).

Minden tag jogosult 50 korona erejéig hitelben vásárolni
 és kölcsön a hitelösszeg 10%-át fizeti, elküldőitve az üzlet-
 rész törlesztésével.

A tagok száma az idő szerűt 741, akik összesen 1851
 üzletre jár gyárték, melynek értéke részben behiztatott.

Támogassuk teljes erőnkkel a „Keresztény Ruhaszövetkezet”

Chief-Office 48, Brixton-Road, London SW.

Valódi zagorjai mellszörp.

Kellemesen vonzó szor felmáttéknek
 az gyermekeknek. Öreges, felfúadó
 és akadályos köhögés, tüdőhurut, el-
 nyálkásodás és minden mellbetegség
 ellen kápeket alkalmazni. Egy üveg
 3 kor. 30 fill. előzetes bekielcsévé
 kapható

Thierry A. Balzsam-gyára
 Fragnas, Rochitich-Sauerbrunn mellett.
 Teadók vizsgálni az üveget sárk kapu-
 ken belenyomott egész: Thierry A.
 órangyal gyógyszerüzára.
 Kapható Török József gyógyszerüzá-
 rában Budapeston.

Gyengeségi állapotok,
 (Impotentia) ellen páratlan sikerű gyógy-
 hatását folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. MITZGER TIVADAR
 HIRNEVES
 hydro-elektrotherapiail rendelő-intézetét

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.
 Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán
 honorarium teljes gyógyulás után fizethető.
 Rendelés délelőtt 8—1-ig, d. u. 2—8-ig.

SZABÓ JENŐ
 lehéremű-gyára,
 angol, francia uri divat és kalap raktár
 Budapest, V., Marokkói-utca 1.

Legjobb szabásban keszeség mellett készít
Schroil-féle sifionból férfi Kelongyét.
 Ezenkívül dus raktárt tartok: **legújabb dívatu**
nyakkendők, kötött és bőrkeztűk. Dr.
Jäger tanár-féle gyapjú aísoruházat.
 Vázson és batist zsebkendők. Férfi- és női
esőköpenyek vizhatlan szövötből. **Selyem**
esernyők. Vidéki megrendelések utánvétel mel-
 lett, meg nem felelő árak készséggel visszavét-
 nek. Kívánatra árjegyzékkel szolgálók.

B.U.T.O.R

Háló-, ebédlő-, szalon-, uri- és leányzóba berende-
 zések, barokk, angol, német és seccsio stílyben
 nálunk kereseti, jó minőségben, meglepő nagy vá-
 lasztékban, igen olcsó árban mindenkor kaphatók.
 Vidéki rendelések vászonba csomagolva s biztosítva
 szállítatnak.

Szabó Ferenc és Társa
 buter-nagyiparosok
 Budapest, Kerepesi-ut 12. szám, a Sip-utca sarkán.

M. kir. államvasutak.
Legrovidebb és legolcsóbb utazás Olaszországba.
 A Fiume-Velence és Fiume Ancona közti közlekedő termes gőzhajók
 menetrendje.

Érvényes 1900. évi november 1-től 1901. évi október 31-ig.

Fiume-velencei vonal:
 Ejjeli járatok.
 Fiuméből indulás minden kedden és szombaton este 8 órakor
 Velenceből indulás minden hétfőn és csütörtökön este 7.30 órakor
 Nappali járat: március 15-től október 31-ig
 Fiuméből indulás minden csütörtökön reggel 7 órakor
 Velenceből indulás minden szombaton reggel 7 órakor
 Velenceben érkezés és indulás a Sat. Márk-téren.
 Menettartam 10 óra.
Fiume-anconai vonal.
 Nappali járat:
 Fiuméből indulás minden hétfőn reggel 7 órakor
 Anconából indulás minden szerdán reggel 7 órakor
 Ejjeli járat:
 Fiuméből indulás minden csütörtökön este 8 órakor
 Anconából indulás minden szombaton este 8.30 órakor
 Menettartam 10 óra.
 Menettírák:
 A gyorsvonatok használatára jogosító menetjegyek árai a hajó átkelés
 díjait együtt:
 a) Budapestről Dombóvár-Fiumén át Velencebe vagy Anconába vagy
 viszont:
 gyorsvonaton I. oszt. és a gőzhajón I. oszt. 34 korona
 II. 28
 b) A budapest-velencei vagy anconai jegyeknél a gőzhajókon egy ágyért
 2 korona utánfizetendő.
 c) A gőzhajókon Fiuméből Velencebe v. Anconába vagy viszont:
 diszterem, hálóhelyvel együtt 16 korona
 I. osztály, 12
 II. osztály, (fedélzet) 6
 Továbbá kaphatók még ezen utirányon érvényes Olaszországba szóló
 kombinált mérsékelt körutazási jegyek is.
 A gyorsvonatok használatára jogosító közvetlen menetjegyek árai a hajó
 átkelési díjával együtt:

Budapestről	I. oszt.	73 fro. 75 e.	II. oszt.	54 fro 05 e.
Romába vagy viszont		100	55	72
Nápolyba		73	50	53
Flórensbe		89	25	64
Genovába		89	95	51
Milánóba		89	10	64
Turinba		113	75	81
Nizzába		138	80	98
Marseille-Saint-Charlesba vagy viszont		128	25	91
Lyon-Perracheba vagy viszont				50

Ezen jegyeknél a gőzhajókon egy ágyért 2 korona utánfizetendő.
 Menetjegyeket kiadnak és küzelebbi felvilágosítással szolgálóak a m. kir.
 államvasutak állomásai és városi menetjegyzőirodái, valamint a Cook Tamás és
 Fia cég összes utazási irodái.
 Budapest, 1900. november 22. A m. kir. államvasutak igazgatóságá.

Schiller
 Frigyes
 színművei.

Fordította: Tomor Ferenc.
 Egy-egy kötet ára 1 kor.
 I. Wallenstein tábera. A Piccolominiak.
 II. Wallenstein halála.
 III. Az orléanski szűz.
 IV. Stuart Mária.

A messzianl menyasszony.
 Fordította Várdi Antal.
 (M. K. 43. sz.) 30 fill.
 Tell Vilmos. Fordította:
 Tomor F. 1 kor. 60 fill.

Megrendelhető a
 „Budapesti Napló” ki-
 adóhivatalában.

Magy. kir. Államvasutak.
Hirdetmény.
 (Rajna-westfáli-osztrák-
 magyar vasuti kőtelek).
 (Mersékelt díjtételek ér-
 vényességének meghos-
 szabbítása.)
 A fenti kötelekforga-
 lomban 1899. évi október
 hó 1-től érvényes II.
 rész, 4. fűzet című díj-
 szabás „1. függelékben”
 fogalt és oly közönséges
 gyorásrukra szóló díjté-
 telek, melyeknél az egyes
 csomagok súlya 50 kg-ot
 meg nem halad, vissza-
 vonásig, de legkésőbb
 1901. évi december hó
 végéig hatályban marad-
 nak.
 Budapest, 1900. decem-
 ber havában.
 A magy. kir. Államvas-
 utak igazgatóságának a ré-
 szes vasutak nevében is.
 (Utánnyomás nem díjazt.)

Igazgatóság.
 Igazgatóság.
 Igazgatóság.

Az Üstökös
 a legrégibb, legkedveltebb magyar élclap.
 Szerkeszti: SZABÓ ENDRE.
 Megjelenik minden héten temerdekek képpel.
 Tartalma: Szatírák, humoreszkek, krónikás adomák, Mujkos kalandok, politikai
 karrikaturák, illusztrált adomák, trefás versek stb.
 Előfizetési ára: negyedévre 4 korona.
 Kiadóhivatal: V. ker., Kálmán-utca 2. szám, „Pallas”-nyomda,
 Műtatványszámok kívánatra ingyen küldetnek.

Minden szó egyszerű beiktatása... napjaink betűkiből 4 fill. Vastagabb betűkiből 8 fillér.

APRÓ HIRDETESEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bérlevelet kell mellékelni. Tudakozóinaknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetőket... apró hirdetőket és eredeti nyelvi... apró hirdetőket és eredeti nyelvi...

Brener nővérek... Teréz-körút 54. szám alatt.

Engelmann Mór... győzelemgyőzelem, IV. ker., Kálmán-ter 2. szám.

Franké Pál... Kossuth-ter 10. szám.

Jambrikovits... Károlyi-ter 10. szám.

Eckstein Bernát... Károlyi-ter 10. szám.

Fischer J. D... Károlyi-ter 10. szám.

Goldberger A. V... Károlyi-ter 10. szám.

Haasenstein és Vogler... Károlyi-ter 10. szám.

Leopold Gyula... Károlyi-ter 10. szám.

Messe Rudolf... Károlyi-ter 10. szám.

Mezei Antal... Károlyi-ter 10. szám.

Schwartz József... Károlyi-ter 10. szám.

Tenezer Gyula... Károlyi-ter 10. szám.

Sikráy Samu... Károlyi-ter 10. szám.

Kernberg Rozália... Károlyi-ter 10. szám.

Uffelmann Ottó... Károlyi-ter 10. szám.

Nemetsek A. J... Károlyi-ter 10. szám.

Rohonyi Hanna... Károlyi-ter 10. szám.

Szabó Mór... Károlyi-ter 10. szám.

Soprony V... Károlyi-ter 10. szám.

Toldi Lajos... Károlyi-ter 10. szám.

Zilper és közig... Károlyi-ter 10. szám.

Bonda Józsefné... Károlyi-ter 10. szám.

Blockner J... Károlyi-ter 10. szám.

Weitzenfeld Jakab... Károlyi-ter 10. szám.

Goldberger Mór... Károlyi-ter 10. szám.

A körülmények... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

Értés... Károlyi-ter 10. szám.

KERESLET.

Ügyvédek... (hírlapok 15-10 fillér naponta)

Egy kézzel... vaskezesedőgép...

Övgyakértés... fűzők, kiegészítők...

Két elegáns... gálaszter, villanyra is berendezhető...

A vadászatok... beállítások, kiegészítők...

Egy... kereskedelmi végzettséggel...

Díjlok... fűzők, kiegészítők...

Fiatal özvegy nő... csinos megjelenésű, nagyvívű...

Szépírás... intelligens és tisztességes...

Megbízható... nőst fiatalember, 18 év...

Építési rajzoló... bármilyen irattal foglalkozó...

Egy... fiatal ember, ki hosszabb ideig...

Fehérvarrónó... Kifűzők, kiegészítők...

Fűszer... csemegekörösköndök...

Két csinos... fiatal leány, elcsinosított...

Amerikából... használt, műanyag, műkő...

Kitűnő szabónő... ajánlókészítések és házon kívüli...

Amerikából... használt, műanyag, műkő...

Kitűnő... varrónő ajánlókészítő...

Közszépzenészenés

hagyható. Ezer lakos és katonatiszteknek...

Elegáns... butorozott kámbéjárható...

Intelligens... családtagok, esetleg kishalmozott...

Je cherhe... une jeune fille française...

Privát kutató... Budapest, VI. Váci-körút...

Butor... Buiori névadásorok, senki...

Közös gyaragviszt... ruha és felszerelés...

Cimbalom... pedálos, újonnan építve...

Nevelőnk... nevelők, tanítók, gyermekkezelők...

Nevelőnk... honvédek és gyermekkezelők...

Kitűnő házirozszt... kapható mértékű árban...

Cimbalom... pedálos, újonnan építve...

Nevelőnk... nevelők, tanítók, gyermekkezelők...

Nevelőnk... honvédek és gyermekkezelők...

Kitűnő házirozszt... kapható mértékű árban...

Cimbalom... pedálos, újonnan építve...

Nevelőnk... nevelők, tanítók, gyermekkezelők...

Nevelőnk... honvédek és gyermekkezelők...

Kitűnő házirozszt... kapható mértékű árban...

Cimbalom... pedálos, újonnan építve...

Nevelőnk... nevelők, tanítók, gyermekkezelők...

Nevelőnk... honvédek és gyermekkezelők...

Kitűnő házirozszt... kapható mértékű árban...

Cimbalom... pedálos, újonnan építve...

Nevelőnk... nevelők, tanítók, gyermekkezelők...

Nevelőnk... honvédek és gyermekkezelők...

Kitűnő házirozszt... kapható mértékű árban...

Cimbalom... pedálos, újonnan építve...

Nevelőnk... nevelők, tanítók, gyermekkezelők...

Nevelőnk... honvédek és gyermekkezelők...

Kitűnő házirozszt... kapható mértékű árban...

Cimbalom... pedálos, újonnan építve...

Nevelőnk... nevelők, tanítók, gyermekkezelők...

Nevelőnk... honvédek és gyermekkezelők...

Kitűnő házirozszt... kapható mértékű árban...

Cimbalom... pedálos, újonnan építve...

Nevelőnk... nevelők, tanítók, gyermekkezelők...

Nevelőnk... honvédek és gyermekkezelők...

Kitűnő házirozszt... kapható mértékű árban...

Cimbalom... pedálos, újonnan építve...

Nevelőnk... nevelők, tanítók, gyermekkezelők...

Nevelőnk... honvédek és gyermekkezelők...

Csemege-üzlet

1500 lakosú új szomszéd... A boltból lakással együtt...

Hegedűoktatás... Zeneakadémián növendék...

Szépen... butorozott szoba...

Szóba... szöveg butorozott 2 ablakos...

Kitűnő ebédet... nyertes két ur, előző család...

Palackbor... Dr. Zsely Jenő...

Megjelent... A Fehér Kereszt-napló...

MINDENKI... kénye beépítve vagy...

Gyors- és tehérrák... házhoz szállítás...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

A Yost-írópár t. t.

(Erzsébet-körút 9-11, New-York palota)

uj magyar és német nyelvű gyorsírási tanfolyamok...

Magy. Gyorsíró-Egyesület védnöksége alatt álló...

Szóba... szöveg butorozott 2 ablakos...

Kitűnő ebédet... nyertes két ur, előző család...

Palackbor... Dr. Zsely Jenő...

Megjelent... A Fehér Kereszt-napló...

MINDENKI... kénye beépítve vagy...

Gyors- és tehérrák... házhoz szállítás...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

LUKÁCS VILMOS

Budapest, V. Fűrőd-utca 10.

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Az asszony

férjét, leány az apját, rokon a rokont figyelmeztesse...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak... vasúti díjtarifák...

Berzéli Hanna... Eötvös Stefánia...

Magyar kir. államvasutak...